

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SHS

Cene inseratov:
Reklamske politične vrste mal
oglasni po Din. 1.— in Din. 1.50
veliki oglasni nad 45 mm vs
Din. 2.—, poslasti 100
po Din. 2.—
Pri večjem naročilu popust.
Izba za vsak dan izven
redne delne dni po prar
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; nepravilna pisma se ne
sprejemajo. Uročni telef. št. 50, upravn. št. 338.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun pošte hran.
Ljubljanske št. 630 za naročnike in št. 349 za oglaš.
Zagreb 39. 011, Beograd 7. 563, prešte in dnuje: 24.797

Slaba bilanca.

Režimski listi, posebno pa glasilo konservativne buržoazije, »Slovenski Narod«, so se vedno jako razburjali, kadar je časopisje SLS kritiziralo zunanje-politične smernice belgrajske vlade. Dokler so bili buržoazni levičarji v vladi, je tudi »Jutro« na vsi moč podpiralo belgrajsko zunanjo politiko in nas napadalo kot »državi nevarne defetiste«, če smo podvrgli režimske zunanje-politične smernice kritiki. Zdaj pa, ko se je radikalno-demokratski zakon vsaj za nekaj časa ločil in iščejo demokrati zaslonbe v »širokih masah«, so tudi oni navidezno krenili v »poziciionalne« vode in grajo belgrajsko »rožljanje s sabljco«. Iz previdnosti seveda takoj dodajajo, da moramo biti »solidarni v odločnosti varovati svoje življenjske interese«. (»Jutro«, 12. januarja.) Toda nas zdaj ne zanima toliko taktično preokretanje demokratov kolikor naš v resnici kritičen zunanje-politični položaj, ki v polni meri dokazuje, da smo mi s svojo kritiko imeli na celi črti prav. Zakaj danes so ravno režimski listi tisti, ki poudarjajo, da je naša država v tem oziru zašla v položaj, iz katerega ni nobenega pametnega izhoda.

Belgrajski režim je svojo politiko zidal brez vsakega pridržka in rezerve na antanto med Anglijo in Francijo, smatrajoč jo za večno. Mi pa smo vedno poudarjali, da si mora naša državna politika ohraniti odprte skrivne duri k Rusiji zato, ker bo Rusija najmočnejši faktor v bodoči konstelaciji veseli, naj potem ta izgleda kakor hoče. Ta stvar se danes uresničuje. Ne vemo še, kakšna bo ta nova konstelacija, vemo pa, da velika antanta faktično nič več ne obstoja. Kakšne formalnopravne pogodbe med Francijo in Anglijo po sklepu svetovne vojne sploh ni bilo, ampak le nekaka moralna in interesna skupnost, ki je izvirala iz potrebe garantirati določbe sporazumne mirovne pogodbe, danes pa niti te naravne skupnosti več ni. To smo predvideli in večkrat naš režim na to opozarjali. Zasedbo ruhrskega ozemlja je Francija postala faktični posestnik največjih premogovnih skladov in največjega industrijskega centra Evrope, ki ji zagotavlja absolutno vojaško, gospodarsko in politično premoč na kontinentu. Čisto nemisljivo pa je, da bi Anglija trpela, da Francija postane to, kar je bila pred svetovno vojno Nemčija. Anglija sicer za enkrat molči, toda ta molk ima svoje posebne razloge. Pri de čas in sicer prav kmalu, ko Anglija izpregovori. Če pa ne bo več velike antante, se bo morala stvoriti nova in v tej novi zvezi veseli bo igrala svojo vlogo Rusija. Naš režim pa si je zapri vsako možnost, da bi prišlo z Rusijo do odkritosrčnih odnošajev. Mi smo se namreč angažirali za vse nasprotnike Rusije in s tem povzročili, da nam nobena ruska vlada ne more zaupati.

Naša opozicija je tudi vedno poudarjala, da se mora skleniti pošten, odkritosrčen in trajen sporazum z Bolgarijo. Dr. Ninčič se je sicer za to res trudil, toda višje sile kakor je on so to preprečile. Mesto prijateljstva z Bolgarijo imamo vojaškopolično zvezo z Romunijo in dobre odnošaje z Grčijo, v katero so izvestni belgrajski krogi očividno ljubljani.

Ko se je začela dvigati nova Turčija, smo poudarjali, da je treba z njo vpostaviti prijateljske stike, kar bi se bilo brezdvoma posrečilo, ako bi živeli v dobrih odnosih z Rusijo. Sicer pa je angorska vlada sama večkrat iskala z našo vlado stikov in nam naravnost ponujala sporazum. Ker pa nas je v Lozani zastopal stari zagrizeni carist, bivši poslanik pri Nikolaju II., radikalec Spalajković, se ta priložnost seveda ni izrabila. Pač pa nas režimski časopisje zdaj obsipa s tolažilnimi vestmi o četaških akcijah Bolgarov, Albancev in Turkov na naših mejah.

Enako žalostno sliko nam nujna naše razmerje do Italije. Režimski listi sami zvrčajo velik del krivde na tem, da se je prilika za ratifikacijo rapalske pogodbe zamudila, na naše diplomatično zastopstvo v Rimu, ki je seveda v rokah radikalov. Zdaj režim skuša ugoditi kolikor le mogoče fašistom, da bi le-ti ne ovirali kakšne naše akcije proti Mažarski, toda mi smo

trdno prepričani, da je ta račun naše vlade žal pogrešen.

Dobro razmerje do Rusije, Bolgarije in Turčije bi nas bilo brez dvoma obvarovalo tudi večjih konfliktov z Mažarsko. Belgrajski režim pa z bližnjo in daljnjo bodočnostjo ni nikoli računl, ampak le s tem, da se s pomočjo gotove skupine veseli ohrani pri vladi izvestna klika. To je ključ k razumevanju vse naše zunanje politike. Kljub temu pa danes Italija uživa popolno

podporo Francije, kar čutimo mi pri »reševanju« jadranskega vprašanja.

Da mora taka politika privedi do poloma, je jasno. Koliko bi moral v takem slučaju pretrpeti ravno naš slovenski narod, je pa še bolj jasno. Če imajo torej v Belgradu še količkaj dobre volje, vesti in čuta za odgovornost, naj pomislijo, da je danes zadnja minuta kreniti na novo pot. Rožljanje s sabljco pa bo naš položaj le poslabšalo.

Popoln prelom med Protičem in Pašićem.

PROTIĆ POSTAVI KANDIDATE SVOJE SKUPINE.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Pogajanja med Protičem in Pašićem glede skupnega nastopa pri volitvah so se razbila ter bo Stojan Protić pri volitvah nastopil samostojno. Vojvodinski radikali, ki so pristali Stojana Protića, so poizkušali doseči sporazum glede skupnih kandidatnih list v Vojvodini ter so se raditega pogajali z dr. Ninčičem, ki mu je bil dan rok, da se do jutri izjavi glede vprašanja o skupnem nastopu. Dasi se je dr. Ninčič kazal kot prijatelja sporazuma, je danes odgovoril zastopnikom Protića, da odklanja Pašić vsaka pogajanja. Danes se je kasno zvečer zvedelo, da je dr. Ninčič ponovno kljub telefonskemu pozivu, naj se izjavi o zadevi, vztrajal pri prvotni izjavi, da odklanja Pašić vsaka pogajanja.

S tem je porušen zadnji most med Protičem in radikalno stranko. Za jutri je Stojan Protić pozval v Belgrad urednika »Radikala« Mito Klicina, ki je odpotoval v Vojvodino na agitacijo, da bo z njegovo

pomočjo pripravil vse potrebno za samostojen nastop pri volitvah.

Po informacijah našega dopisnika bo Protić kandidiral kot nosilec kandidatne liste v kruševačkem, novosadskem in bečkereškem okrožju. Čez nekoliko dni bo posetil Protić kruševaško okrožje, kjer mu namerava postaviti Pašić protikandidata. Po 20. t. m. bo odpotoval Protić na agitacijo v Vojvodino.

Dr. Momčilo Ivanić potuje jutri v Maccedonijo, odkoder prihajajo vesti o ugodnem položaju za Protičevo skupino. Dr. Momčilo Ivanić bo tamkaj vodil pogajanja za postavitev samostojne kandidatne liste. Kakih 10 dni pozneje bo dr. Ivanić odpotoval na agitacijo v Vojvodino, kjer namerava kandidirati v subotičkem okrožju. Vesti o samostojnem nastopu Stojana Protića so izzvale skrb pri Pašićevih pristaših, ki se boje, da bo večina Nemcev in Mažarov šla raje s Protičem, kakor pa z oficielno radikalno listo. Radikalni ministri niso hoteli o tej zadevi ničesar izjaviti.

Novi vojni krediti.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Pred sejo ministrskega sveta je imel posvetovanje državni obrambni svet, na katerem je zunanji minister dr. Ninčič izčrpno poročal o dogodbah v svetovni politiki zadnjih dni, zlasti o zadnjem mažarskem napadu na Romunijo in o smrti kralja Konstantina, radi katere pričakuje dr. Ninčič konsolidacijo razmer na Grškem. — Vojni minister je obširno poročal o stanju vojske ter zahteval, naj se vojska čimbolje preskrbi z opremo, za kar je zahteval tudi ponovno kredite. Obrambni svet je odobril stališče dr. Ninčiča in vojnega ministra, kateremu je tudi odobril vse zahtevane kredite.

Sklepi ministrskega sveta.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Od 4. do 8. ure zvečer je bila seja ministrskega sveta, na kateri so se reševala nekatera resortna vprašanja. Pašić je poročal o zadevi s Stojanom Protičem, nakar se je razpravljalo o političnem položaju. Ugotovljeno je, da se kljub vsem sklepom glavnega odbora radikalne stranke in ministrskega sveta množi vsak dan število kandidatov, ker žele vsi uglednejši radikalni pristaši postati vsaj poslanci, ako že ne morejo biti — ministri. Radi tega je sklenjeno, da se energično nastopi proti onim, ki povzročajo zmešnjavo in ki niso zmožni za poslanke.

Zatem je minister za socialno politiko poročal o prehrani pasivnih krajev. Ministrski svet je sprejel v principu včerajšnji sklep ministrov, o katerem smo že poročali in po katerem se dovoli prebivalstvu, ki nima denarnih sredstev, brezobrestno posojilo za nabavo živil, medtem ko se bo drugim delilo živila po nabavni ceni.

Nadalje je bil odobren predlog monopolne uprave, da se za sadilce tobaka v Dalmaciji nabavi za 7 in pol milijona dinarjev živil, kar bi odplačevali naslednja leta, ako bo uspela letina. Sklenjeno je tudi, da nakaže ministrstvo za pravosodje v fond za nabavo živil 4 milijone dinarjev.

Nato je minister za javna dela poročal o stanju v svojem resortu ter izjavil, da ima še nekoliko kreditov na razpolago. Ministrski svet je sklenil, da se mu odobri kredit 3 milijonov Din za popravilo cest v Dalmaciji in Hercegovini, da bo tamonjše prebivalstvo prišlo do denarja za nabavo živil. Ravnjavljalo se je tudi o vojni odškodnini ter je sklenjeno, da se s 1. februar-

jem prične izplačevati prvi obrok vojne odškodnine v višini 200 milijonov dinarjev. V to svrhu je ministrski svet določil poseben odbor, ki bo proučil vsa tozadevna vprašanja, ki so se doslej reševala v ministrstvu za pravosodje. Predvsem bo ta reševal prošnje, ki prihajajo iz prebivalstva na meji Dalmacije in Hercegovine. Imenovani so bili v ta odbor za predsednika kasacijski sodnik Dimitrije Bogdanović, za člane kasacijski sodnik Milan Vesanović, kot zastopnik trgovske zbornice Gjergje Nikolić, za delavsko zbornico Blagoje Bratinac, za obrtno zbornico Josip Frid, za industrijsko zbornico Mihaeljo Šenda, za uradniško udruženje vpokejenji gimn. ravnatelj Mihaeljo Bobić in direktor za vojno odškodnino Beda Gagić.

Končno se je razpravljalo o javni varnosti v Južni Srbiji ter je bilo sklenjeno, da se dovoli notranjemu ministru večji kredit za ojačenje orožništva v teh krajih. Odobren je bil kredit 6 in pol milijona dinarjev za volivni aparat, za dnevnicke članom komisij, za popravilo volivnih škrinje itd. Končno se je razpravljalo o zunanjem položaju o čemer niso bile izdane nobene informacije. Jutri popoldne bo zopet seja ministrskega sveta. Na njej se bo bavil ministrski svet z vprašanjem volitev in s sporom, ki je nastal med Pašićem in Protičem.

DIPLOMATI PRI NINČIČU.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) V zunanjem ministrstvu se je vršilo več važnih konferenc. Danes je zgodaj popoldne posetil dr. Ninčiča nemški poslanik, ki je ostal pri njem nad eno uro. Za njim sta posetila zunanjega ministra češkoslovaški in romunski poslanik. Vsi ti poseti so v zvezi z vprašanji zunanje politike.

Akcija poslanca Banića za prehrano Dalmacije.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Zadnje dni je imel poslanec Banić (Jugosl. klub) posvetovanja z več ministri radi prehrane pasivnih krajev. Predlagal je tudi monopolni upravi, naj da sadilcem tobaka v Dalmaciji posojilo za nabavo živil. O tem predlogu se je danes razpravljalo na seji monopolne uprave, ki je sprejela v celoti Banićev predlog in sklenila, da se dovoli sadilcem tobaka do prihodnje žetve brezobrestno posojilo v višini 7 in pol milijona dinarjev. S tem denarjem bi se nakupila koruza, ki jo razdelijo monopolni uradniki. Vsled posredovanja posl. Banića je

ministrstvo za socialno politiko izdalo sklep, po katerem odstopi ministrstvo monopolni upravi 200 vagonov koruze za dalmatinske sadilce tobaka, ki se bo dobavila po 3.15 Din za kg franko Split. Da se zmanjšajo stroški, je zahteval poslanec Banić od monopolne uprave, naj prepeleže z lastnimi avtomobili koruzo iz Splita v notranjost Dalmacije, na kar je monopolna uprava tudi pristala. Posl. Banić je posetil tudi ministra za javna dela ter ponovno urgiral rešitev prejšnjih predlogov, naj se prične čimprej z gradbo in popravilo cest ter z osuševanjem timotskega polja. Minister za javna dela je obljubil, da bo to zadevo predložil ministrskemu svetu na prvi seji.

VOLIVNI KOMPROMIS V BOSNI.

Zagreb, 12. jan. (Izv.) Glede volivnega kompromisa v Bosni med Hrvatsko težačko stranko in Hrvatsko ljudsko stranko piše današnja »Narodna Politika«, da je vrhovno vodstvo Hrvatske ljudske stranke za to, da pride do tega kompromisa. Inicijativa za ta kompromis je došla iz vrst pristašev ljudske stranke in Zagreb nima vzroka, da bi nasprotoval tej želji. Bosenski Hrvati imajo v tem oziru proste roke.

RADIKALNA KORUPCIJA.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Dopoldne je imel sejo glavni odbor radikalne stranke, ki je razpravljala o poslovanju nove radikalne vlade. Večina članov je izjavila, da vlada ni dovolj energična pri nakazovanju kreditov za kraje, kjer je položaj za radikalno stranko ugoden. Govorilo se je tudi o prehrani pasivnih krajev ter se sklenilo, naj se hrana deli brezplačno v krajih, kjer je upanje na radikalno zmago. Končno se razpravljalo o postavljanju kandidatov, kar pa so odložili za prihodnjo sejo, ker je odbor prejel mnogoštevilne ponudbe kandidatov.

ZBOR AVRAMOVIĆEVE SKUPINE.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Danes se je v Veliki Plani končal kongres Avramovićeve zemljoradniške stranke. Dasi so nekateri listi poročali o slabem uspehu kongresa, se mora poudariti, da je kongres uspel dobro, ker se ga je udeležilo 483 delegatov. Kongres se je postavil na stališče, da je politika Avramovića in Komadinića pravilna in da se bo zemljoradniška stranka razširila na njenem programu. Sklenjeno je bilo, da se povsod, kjer bo kandidirala zemljoradniška stranka Lazića in Jovanovića, postavijo tudi kandidatne liste stranke Avramovića in Komadinića. Končno je bil izvoljen nov glavni odbor stranke.

LAZIĆEVA FRAKCIJA.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Dopoldne sta imela sejo poslanski klub in glavni odbor zemljoradniške stranke Lazića in Jovanovića, na kateri se je razpravljalo o volivni agitaciji in financiranju volivnega boja. Sprejet je bil sklep proti vsaki kooperaciji pri volitvah, tudi z Avramovićevo stranko. Odobren je bil proglas stranke na volivce, ki se bo objavil te dni.

POSREDOVANJE NUNCIJA ZA SEVERJA.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Papežev nuncij Pelegrinetti je posredoval pri mažarskem poslaniku radi aretacije Božidarja Severja iz Dolnje Lendave. Mažarski poslanik je obljubil, da bo v tej zadevi podvzel potrebne korake.

IVAN HRIBAR ODŠEL IZ LJUBLJANE...

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Semkaj je došel pokrajinski namestnik Ivan Hribar, ki je posetil ministrskega predsednika, prometnega in notranjega ministra. Pašiću je poročal o svojem delu za ustvaritev organizacije radikalne stranke v Sloveniji in o svojih uspehih, ki jih je dosegel. Baje je bil Pašić zelo zadovoljen s poročilom Ivana Hribarja. Pri notranjem ministrstvu se je govorilo o potrditvi ljubljanske občinskega sveta. Notranji minister se ni mogel pridružiti niti predlogu dr. Baltića niti predlogu Ivana Hribarja ter je zahteval, naj se ponovno prouči vsa zadeva ter mu predloži poročilo. Tako bo Ljubljana čakala še dolgo časa na potrditev občinskega sveta.

Odgovor Nemčije na francosko zasedbo.

Berlin, 12. jan. (Izv.) Nemška vlada je izročila tukajšnjemu francoskemu poslaniku danes opoldne odgovor na notifikacijo zasedbe ruhrskega ozemlja, v katerem pravi med drugim z ozirom na vsebino francoske note nastopno: Francoska vlada utemeljuje svojo akcijo z ugotovitvijo reparacijske komisije glede nemških lesnih in premogovnih dobav ter se sklicuje pri tem na §§ 17 in 18 dodatka 2 k 8. delu mirovne pogodbe. Obenem izjavlja, da trenutno ne misli na kako vojaško akcijo ali zasedbo političnega značaja. Misli pa, da je potrebno pristaviti, da računa na dobro voljo nemške vlade, ki ima največ interesa olajšati delo komisije in nastanitev čet.

Napram temu mora reči nemška vlada, da mora pretrgati pajčolan, s katerim skuša francoska vlada pokriti pravi značaj svojega postopanja. Sklep reparacijske komisije in pogodbeno določbe ne vsebuje nobene pravne podlage za akcijo v ruhrskem ozemlju, ki je kršitev mednarodnega prava in mirovne pogodbe.

Po izčrpnem ugotovitvi reparacijske komisije v svoji noti od 2. marca 1922 bi zapadlost pri lesnih in premogovnih dobavah opravičevala samo zahtevo po plačilu v gotovini. Toda tudi pravna uporaba §§ 17 in 18 se more samo nanašati na gospodarske in finančne ali njim v bistvu podobne ukrepe in sicer samo na lastnem državnem ozemlju zaveznikov, ne pa na ukrepe, kakor jih predstavlja sedanji vpad čet in uradnikov na ruhrsko ozemlje, ki pomenja najtežje kršenje nemške državne integritete. Ti ukrepi bi se mogli tudi izvesti samo skupno od vseh zaveznikov.

Razen tega ni akcija, kljub temu, da se tako naziva, nikakoli mirovna. Ako kaka armada v vojni sestavi in oboroženju prekoraj meje nezasedenega nemškega ozemlja, potem je to vojaška akcija kljub izjavi francoske vlade, da Francija ne namerava nobene vojaške akcije ali politične zasedbe, torej kljub izjavi, ki ni bila brezpogojna, pač pa v sedanjem trenutku izrečena. Kot edini razlog za to kršitev pogodbe je mogla francoska vlada navesti delo, da je Nemčija v 1. 1922 zaostala po pogodbi z dobavo manjših množin lesa in premoga, kar Franciji zadostuje, da po ogromnih nemških dajatvah vdre z vojaško silo v nemško ozemlje in se polasti najvažnejše posesti nemškega narodnega gospodarstva.

Nemška vlada protestira proti temu nasilju nad narodom, ki se ne more brniti. *Kršitvi miru pa se ne bo uklonila ali pa celo pri tem sodelovala.* Odgovornost za vse posledice pada edino na francosko vlado, ki je izvršila pohod. Posledice se že kažejo na nadaljnjem kurznem padcu marke in v hitrem naraščanju cen ter so za bodočnost nedogledne. Dokler traja to protipogodbeno stanje, ni Nemčija v stanju, vršiti nadaljnje dajatve onim državam, ki so to stanje povzročile.

PREMIKANJE ČET.

Bruselj, 12. jan. (Izv.) Francoskim četam v ruhrskem ozemlju prideleni belgijski oddelki so včeraj dopoldne nastopili svoj pohod. Prodirali so brez posebnih pripetljivosti v smeri proti Sterkrade in Dinslaknu.

Essen, 12. jan. (Izv.) Francosko porensko brodovje je priplulo v pristanišče Ruhrort.

Berlin, 12. jan. (Izv.) >B. Z. am Mittag poroča iz Gelsenkirchna, da doslej ni opaziti nobenih znakov nadaljnega pohoda francoskih in belgijskih čet proti Bochumu, vendar pa se danes za gotovo pričakuje zasedba Gelsenkirchna in Bochuma. Iz Gelsenkirchna se bo izvršil tudi nadaljnji pohod proti Dortmundu.

PROTEST NEMŠKE VLADE PRI DRUGIH DRŽAVAH.

Berlin, 12. jan. (Izv.) Nemški poslaniki v Rimu, Londonu, Washingtonu, na Dunaju in v Bernu so izročili včeraj in danes dotičnim vladam protestno noto nemške vlade proti francoskemu in belgijskemu postopanju v ruhrskem ozemlju.

DIPLOMATSKI ODNOSAJI SE NISO PREKINJENI.

Pariz, 12. jan. (Izv.) Nemški poslanik dr. Mayer je včeraj dopoldne odpotoval v južno Nemčijo. Ker ni nemško poslanstvo na Quai d'Orsayu podalo nobene izjave, se ni izvršilo prekinjenje diplomatskih odnosov med obema državama.

FRANCOSKI UKREPI.

Essen, 12. jan. (Izv.) Vladni predsednik v Düsseldorfu Frützel je snoči prejel od francoskega poveljujočega generala düseldorfskega mostišča poziv, naj povabi imenoma navedene zastopnike železne in premogovne industrije za danes dopoldne na razgovor v mestno hišo Düsseldorfa. Ta razgovor se je danes dopoldne vršil. Namesto imenoma navedenih rudarskih ravateljev Stinnesa, Thiessena in Kruppa so došli njihovi zastopniki. Francoski general je predložil dve naredbi in sicer glede pooblastila kontrolne komisije in kontrolnih ukrepov premogovne komisije. V teh naredbah se ne vpoštevata dejstva, da se premogovni sindikat ne nahaja več v Essenu. Nadalje so se sporočila od francoske strani izvršila določila rudarskega nadzorstva. Vladni predsednik je izjavil, da ne more niti on niti drugo službeno mesto zakonito sodelovati pri izvajanju druge naredbe. Francoska vlada mora stopiti glede te zadeve v zvezo z nemško državno vlado. Francoski general je nato izjavil, da niso rudniki več podrejeni berlinskemu oblastem, ampak oblastem zasedenega ozemlja. Končno je vladni predsednik slovesno protestiral proti postopanju Francije.

Düsseldorf, 12. jan. (Izv.) Včeraj ob 1. uri popoldne je vkorakal oddelek francoskega vojaštva v Essen v svrhu neposredne zaščite kontrolne komisije. Ostale francoske in belgijske čete so se ustavile zunaj mesta. Potrjuje se, da so se sestali kontrolna komisija, vojaške oblasti in industrija ruhrskega ozemlja k posebnemu posvetovanju. General Degoutte je izdal naredbo glede varnostne policije, prometa, pošte in brzojavne službe, rabe orožja in municije ter določil tozadevne kazni. Težki prestopki pridejo pred vojno sodišče, ostali pa se bodo kaznovali z zaporom in denarnimi globami.

RAZDELITEV PRODUKCIJ.

Essen, 12. jan. (Izv.) Zavezniki bodo sestavili premogovnemu sindikatu podobno organizacijo, ki bo imela nalogo, prilagoditi razdelitev produkcije. Vest, da so vodilne osebe zapustile rudnike in kovinsko industrijo ruhrskega ozemlja, se zdi neverjetna.

REPARACIJSKA KOMISIJA.

Pariz, 12. jan. (Izv.) Reparacijska komisija bo jutri razpravljala med drugim o prošnji Nemčije za moratorij za 1. 1923 in o predlogu francoske delegacije, ki predvideva enoletni moratorij pod pogoji, da se ukrene potrebno za stabilizacijo marke, zlasti nemških financ in da se v slučaju neizvršitve zaplenijo zastavine.

STALIŠČE AMERIKE.

London, 12. jan. (Izv.) Reuterjev urad poroča iz Washingtona, da se je ameriška vlada z ozirom na to, da je zasedba ruhrskega ozemlja vteku, postavila na stališče, da je svetovni položaj sedaj odvisen od razvoja dogodkov v Nemčiji. Izjavlja se, da je trenutni cilj Amerike, storiti v tem kritičnem času vse mogoče, da se prepreči večji spori in nesporazumljenja.

New York, 12. jan. (Izv.) »New York World« poroča iz Washingtona: Državni urad objavlja doslej neznano dejstvo, da je sporočil Franciji, da bo Amerika odpoklicala svoje čete iz Porenja, ako bo Francija izvršila svojo grožnjo z vkorakanjem v ruhrsko ozemlje.

Pariz, 12. jan. (Izv.) Agence Havas poroča iz Washingtona, da je francoski poslanik obvestil državni urad o akciji Francije in da je imel razgovor z državnim tajnikom Hughesom.

Zaupnica Poincareju.

Pariz, 12. jan. (Izv.) Ministrski predsednik Poincare je ob koncu svojega govora v včerajšnji seji parlamenta povdarjal: Mi nikakor nečemo obubožanja Nemčije. Gre samo za to, da se dobi, kar more Nemčija po pameti dati in sicer najprej premog in les, potem pa za to, da se izvedejo koraki za njeno finančno sanacijo. Vedno bomo pripravljeni, pogajati se z Nemčijo ter ji zlasti pomagati, ako bo hotela najeti zunanje posojilo. Za Poincarejem je poslanec Leon Blum obrazložil socialistično stališče glede reparacij. Med njegovim govorom je došlo ponovno do živahnih debat med desnico in skrajno levico, tako da je moral predsednik dvakrat prekiniti sejo. Poincare je končno zahteval odgoditev interpelacij o zunanji politiki do februarja.

Pariz, 12. jan. (Izv.) Ministrski predsednik Poincaré je včeraj dopoldne podal v senatu izjavo, ki je podobna izjavi, podani v zbornici. V zbornici je bila sprejeta zaupnica vladi z 452 glasovi proti 72 glasovom. Manjšina je obstojala iz 15 komunistov, 50 socialistov, 2 radikalcev in 5 zastopnikov drugih strank. 47 poslancev se je vzdržalo glasovanja, med njimi 35 radikalcev in 8 neodvisnih socialistov. Več kot polovica radikalne skupine je glasovala za zaupnico.

Angleži ostanejo pri svoji politiki.

London, 12. jan. (Izv.) Tekom seje ministrskega sveta so sklenili ministri v posvetovanju o splošnem stališču vlade napram Franciji in Belgiji, da naj ostanejo angleške čete v Porenju tako dolgo, dokler ne povzroči francoska zasedba ruhrskega ozemlja nobenih težih slučajev, ki bi mogli izsiliti odpoklicanje angleških čet. Angleški zastopniki ostanejo v raznih medzaveznikijskih komisijah, vendar pa bodo sodelovali pri sklepih samo v zmislu angleške politike. Angleški zastopniki v porenju

ski komisiji bodo obvestili ostale zaveznike zastopnike, da se gotove odredbe ne morejo izvesti v angleškem pasu.

Glasovi o položaju.

Posledice okupacije ruhrskega ozemlja se različno presoja. Francosko javno mnenje — izvzemši socialiste in komuniste — ne vidi v zasedbi nič nevarnega in upa velikih gospodarskih uspehov. Angleški krogi pa sodijo, da bo Francija izgubila, ker bodo odslej Nemcem prodajali premog Angleži in Američani in sicer po veliko nižji ceni. — Nemška vlada odslej ne bo sploh nobenih reparacij plačevala in jih tudi ne bo mogla, ker nastopijo zanjo časi pravega osiromašenja. Da bo to na splošni svetovni položaj vplivalo le slabo, ni dvomiti. Vendar pa je francosko in frankofilsko časopisje prepričano, da se bo francoski organizacijski sposobnosti posrečilo produkcijo premoga in njega konsum urediti tako, da bo v prid svetovnega gospodarstva, v prvi vrsti seveda Francije. Pokazala bo bližnja bodočnost.

Italijansko časopisje enako kakor francosko ne kaže nobene vojne psihoze. Pa tudi drugje je ni opaziti. Čehoslovaško časopisje jako mirno presoja trenutni položaj. Zdi se, da divja ta bolezen samo v Belgiju in sicer zato, ker je režim prišel do obupnega spoznanja, kam je zapeljal državo s svojo strankarsko, brezglavo in kratkovidno politiko. Iz tega žalostnega položaja bi se vlada rada rešila z rožljanjem s sabljo, da napravi naznотraj in nazunaj vtis moči. Toda uspeha ne bo imela, dokler bodo vodili državo velestrbski radikali in njihovi prijatelji.

Poljska nevtralna.

Varšava, 12. januarja. (Izvirno.) Poljsko zunanje ministrstvo kategorično demantira, da bi poljska vlada imela namen se količkar vmešavati v francosko-nemški spor. Zato ni res, da bi Poljska hotela zapreti takozvani nemško-ruski koridor. Poljska hoče ohraniti striktno mir in ostati v prijateljskih odnosih z Rusijo in Nemčijo ter smatra zasedbo ruhrskega ozemlja za izključno francosko-nemško zadevo. Poljska ima zadosti opravka s konsolidacijo svojih notranjih razmer, da bi mislila na kakšno zunanje-politično akcijo.

Rusi še ne mislijo na vojno.

Moskovski radio poroča: Ljudski komisariat za zunanjo trgovino je sklenil, da so vse ruske sovjetske gospodarske organizacije obvezane, da pošljejo vzorce svojih izdelkov na velesejm spomladi tega leta v Lyonu.

Orientsko vprašanje stoji ugodnejše?

London, 12. jan. (Izv.) Položaj na lozanski konferenci se je nekoliko zboljšal. Bajce ima Mustafa Rešid paša nalogo, da se glede mosulskega vprašanja pogaja na samem z Bonar Lawom. Znani Krasin je prisel iz Moskve v Lozano, odkoder odpotuje v London. Iz Angore se je odpeljal v Lozano Hasan beg z instrukcijami turške narodne skupščine. Časnikarjem je izjavil, da skupščina trdno vzdržuje principe obrambe zakonitih turških interesov, da pa upa na mirno poravnavo orientskega konflikta, ker so tako zavezniki kakor odgovorni turški krogi prepričani, da vodi vse

A. V.:

Spomini na Kreka.

(Dalie.)

Posnemljivost.

Treba je opozoriti na posnemljivost Krekovega značaja. V ta namen naj služi primera z vulkanom, ki se dviga sredi ravnega polja. Sestava mu je tako preprosta in plasti tako pregledne, da ga ima mladi geolog kmalu kakor na dlani, a vulkan je pri delu in nedelu tako zajemljiv, da vseh oči nase obrača. Tak se je videl Krek mladini. Visek njegove osebnosti je bil na vsprejemljive narave tolik, da so ga mnogi skušali v celem ali v tem in onem posnemati. Rasli so mali Kreki! Če ne vulkanil? Zakaj moglo bi se govoriti o nevarnosti njegovega kvasu za nemodre uživalce, da se ne bi upijajili in potem imeli mačka.

Tisti, ki so prodrli v duha, so se obogatili, drugi pa so se samo našemili. Tako je dobil isti vzorec kaj različne posnetke. Ne dvomimo, da so tudi učenci pozivljajoče vplivali na Kreka in ga obvarovali staranja in malodušnosti. Saj mu je vsak razodel, kar je vedel najboljšega. Dobo trpljenja so mu posuli z rožicami. Kaj so se naučili pri njem, so pokazali od prevaru, ko so se junaško razgibali. A to so bile šele trobentice, ki oznanjajo pomlad.

Nekateri so našli kako malenkost. Neki tovariš, ki je zvedel, da se Krek pred vodnikom odkrije, kadar gre mimo, se je tudi začel odkrivati pred Vodnikom, ki sedaj ne ve, kam bi jo mahnil, ker ima

vse polno hčera za seboj. — Drugi je začel nositi cvetice v gumbnici, ki ni mogel niti pojmiti, ob kakšnih breznihih so rastle Krekove. — Zopet drugi si je prilastil kako govorniško kretanje ali kak izraz. — Pa to so le kratkočasnice.

Hujše je bilo, ako se je kdo zatopil v Kreka, a ga je iztreznilo, ko je videl, da celotni Krek zahteva odpoved in žrtev. — En tovariš je ves plaval v Kreku, ni bilo navdušenjesejšega častivca, a ko bi moral pokazati, kaj se je pri njem naučil, je ugotovil, da je Krek preveč rovtarski, ter odšel v meščanske kroge, kamor ga je vlekle srce. — Drugi je bil ob Kreku nastopil že lepo javno ulogo, a je dobil od neizprosne Kreka tak sunek, da bi bil izgubil pravo pot, ako bi ga ne bila njegov odkriti značaj in prijateljska ljubezen ohranila, da je storil domovini nemale usluge.

Velik talent je bil Evgen Lampe. Po splošni izobrazbi je nadkriljeval Kreka, četudi mu ni mogel blizu v kranjski izvirnosti. In vendar kako silen je moral biti vpliv Kreka na mladega Evgena. Kdor je videl Evgena leta 1897, ko je izletel iz semeniškega gnezda, inora reči, da je bil tak posnetek Kreka, da je skoro skelelo. Krek je imel navado, kadar je kaj razlagal, da je tri prste zložil v piramido in jih v rahlih sunkih od čela oddaljeval, kakor bi predel ali vlekel nit: in tudi to je delal takrat Lampe. — Vsa prihodnja leta je bil Evgen ljuba oseba Krekovemu duhu in domu, mogoče ga je Krek tembolj vzljubil, ker je bil pohabljen na nogi. No, človek hoče biti sam svoj. In Evgen je

začel slati Kreka raz sebe, in kakor se zdi, je tekem časa slekel preveč. Po nekaj letih je izjavil, da je Krek prevelik za Slovence. Ta na sebi častna izjava je krila v sebi dinamit, kakor bi kdo rekel, ne potrebujemo Triglava, ker imamo druge gore. Se nekaj let pozneje je zaključil: Mi ne moremo slediti njegovim skokom; in šel je s Šusteršičem v zaroto, da se zabrani Kreku pot na kapitol. Tako je užalil očeta in razstrelil kranjski triumvirat.

Kreka je smrtno ranilo, Lampeta je ubilo, Šusteršiča pa oslepilo in oglušilo. To je bilo ob času, ko bi po človeški sodbi potrebovali vseh treh, da bi bila prikrajšana narodu leta mučne borbe. Dogodek naj popiše Tukidides in pojasni Calderon.

Jadranski almanah za 1. 1923

Uredil Dr. Alojzij Res. Na svetlo dala Naša Založba v Trstu. Naslovno stran je narisal Avgust Bucik. Tiskala Narodna tiskarna v Gorici. Str. 204. Cena 100 denarjev.

Te dni so prinašali listi vesti o upravni razdelitvi našega Primorja, Kdor je bral Ščekovo poročilo o posvetovalni komisiji, ki jo je vodil Acerbo, Mussolinijeva desna roka, je vedel, da kljub raznim ugovorom — tudi italijanskim — pride do parcelacije narodno zaokroženega slovenskega ozemlja v Italijo, ker tako zahteva šovinistična volivna geometrija. Razdelitev se je izvršila — Slovenci so ločeni v tri upravne celote: v Videm, Trst in Pulj. In ko je prišla iz Rima ta Johana vest, da je Mussolini še počel

v poslanici, degradirani Gorici: »Vlada ne izključuje možnosti, da bo Goriška enkrat pozneje, ko bo raznarodovanje drugorodnih življenj dobro vpeljano, zopet mogla biti povzdignjena v pokrajino.«

Najvišji predstavnik države je tedaj odkrito priznal, kake namene zasleduje z upravno razdelitvijo. Ali bo dosegel kak vspeh? Ali se mu bo posrečilo »asimilirati« naš rod? Če bi sila fašizma odločala, že, toda zemlja, ki nas ni v poldrugotisoč letih pozrla v drugačnih razmerah, nas tudi sedaj ne bo! »Niso nas spečih, ne boste nas bdečih!« Ene vezi ne morete pretrgati: Zavešti narodne skupnosti katere, izraz je kulturno dejstvo.

»Jadranski almanah« nam to priča.

Od jeseni 1918 živijo naši bratje svoje posebno življenje. V razrušeni zemlji, nasilno ločeni od ognjišča, so se strnili in začeli obnavljati svoj dom. Roka in duh sta s postoteren močjo zastavila in ljubezen je vodila delo in rodila sadove, ki so jih danes veseli delavci in vsi, ki so jim bližnji in jih usoda okrvavljene zemlje skrbi.

Sliko dela in delavcev te zemlje nam podaja Jadanski almanah. Ni popolna, kakor pravi urednik, a je vendar taka, da že iz nje vidiš, kako se vse giblje in dela. Mrtvila naša zemlja onkraj ne pozna!

Poglej samo pestro vsebino almanaha! Te zanima šolsko vprašanje? Kenda in Mermolja ti pokažeta stanje ljudskega in srednjega šolstva, opirajoč se na statistiko (ki pa, žal, zadnje leto ni popolna). Članek o Dijaški matici in šolskem društvu izpopolnjujeta to sliko.

interesente odkritosrčna želja po mirni rešitvi vprašanja. — Vest, da so Turki zasedli Mosul, se kategorično demantuje. — Tudi ni res, da angleška posadka zapuša Carigrad, kakor tudi ni res, da bi bili Angličje poslali ojačenja na Galipoli. Angleški oddelek ostane v Carigradu, dokler se ne sklene definitivni mir med Turčijo in Grčijo.

Položaj na Mažarskem.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Danes je došel sem bivši mažarski ministrski predsednik Karoly, ki je posetil ministrskega predsednika Pašica in zunanjega ministra dr. Ninčiča. Njegov poset se spravlja v zvezo s položajem na Mažarskem. Splošno prepričanje je, da se nahaja režim na Mažarskem v poslednjih krčih in da so se zadnje pustolovščine in teroristična dejanja izvršila s namenom, da se še nekoliko časa vzdrži med prebivalstvom na oblasti.

Češkoslovaška.

ZDRAVSTVENO STANJE DR. RAŠINA.

Praga, 12. jan. (Izv.) »Lidove Novine« priobčujejo izjavo profesorja kirurškega oddelka češkoslovaškega vseučilišča Petřivského, ki je izvršil operacije na dr. Rašinu. Ako ne nastopijo nobene komplikacije, je pričakovati, da je dr. Rašin prestopal vse nevarnosti in da bo ostal pri življenju. Zdravljenje pa bo dolgotrajno. Bolnik bo moral ostati več mesecev v sanatoriju, kjer se bo moral podvreči masaži, elektriziranju in drugim zdravniškim odredbam. Ohromelost nog je obžalovati, mogoče pa je, da se bo še sčasoma pokazala gotova aktivna gibčnost. Nadaljnje zboljšanje hrbtnice more trajati cela štiri leta. Na odstranitev krogle se ne misli, ker tiči na težko dostopnem mestu, kjer pa je popolnoma nenevarna.

RESOLUCIJA AGRARNE STRANKE.

Praga, 12. jan. (Izv.) Izvrševalni odbor agrarne stranke je imel pod predsedstvom poslanca Staneka sejo, ki so se je udeležili tudi agrarni ministri in na kateri je bila sprejeta resolucija, v kateri se po obsodbi atentata na finančnega ministra dr. Rašina z zadovoljstvom ugotavlja, da se je odbil z atentatom nameravani napad na politično slogo češkoslovaškega naroda, ki je poosebljena v osebi dr. Rašina. Resolucija zahteva, naj se z vsoto strogostjo nastopi proti vsem rušilecemu miru in reda, ter nastopa proti vsakemu razširjanju neutemeljene bojazni, ki more povzročiti zmešnjavo.

GROZILNA PISMA RAŠINOVIM ZDRAVNIKOM.

Praga, 12. jan. (Izv.) Dva zdravnika, ki zdravita dr. Rašina, sta prejela grozljivo pismo, ki je anonimno, vsebuje najbolj sirove psovke proti zdravnikom in dr. Rašinu in je bilo izročeno policiji, ker grozi zdravnikom tudi z nasiljem.

ZAČASNE SPREMEMBE V VLADI.

Praga, 12. jan. (Izv.) Vlado pošte obbolelega ministrskega predsednika Svehle bo zastopal v kabinetu minister Haberman, v parlamentu pa minister Udržal. Finančno ministrstvo bo formalno podrejeno trgovskemu ministru Novaku, dejansko pa ga bo vodil višji ravnatelj češkoslovaškega bančnega urada Avgust Novak.

Si zgodovinar in lingvist? Starosta naših historikov Dr. Fr. Kos podaja arhivalne izpise o Brdih v srednjem veku, univerzalec Dr. Tuma obdeluje »Krajevno imenoslovje«, ob katerem pride do zaključka — avtohtonosti Slovencev na sedanjih bivališčih in še drugod, kjer le še imena pričajo o nas. Znani beneški pesnik in duša beneških Slovencev — Ivan Trnko piše o svoji ožji domovini Beneški Sloveniji, (ki je po upravni razdelitvi združena z Goriško in pomeni to zanjo novo življenje!), Arko pa nam riše Idrijo in njen rudnik. Umetnostnemu zgodovinarju je odkril Šček zgodovinsko razpelo v Lokvi.

Se baviš z narodnim gospodarstvom in bi rad vedel, kako njegove panoge tam za državnimi koli? Kako delajo, kako mislijo, kake načrte imajo? Beri Besednjak v članku »Naše vodne sile«, Rustjev »Strokovno kmetijstvo in zadružništvo«, Kemperle-tov »Rokodelska obrt na Goriškem«, Mihelčičev o čevljarstvu, drugi v Mirnu, kakor tudi Klavžarjevo o Mlekarkstvu in sirarstvu na Goriškem ter Ušajevovo O novih kulturah. In še o »Nabrežinskih kamnolomih« te podučijo arh. Radovič. Istri je posvečen članek Jos. Grašiča »Zadružarstvo v Istri«.

Se kaj?

Srečko Kumar te informira o Pevskem zboru Zveze (učiteljske), ki uspešno nastopa in je priborila celo pri Italijanih priznanje naših pesmi. Vinko Vodopivec piše o petju po naših družinah in Butkovič o knjižnicah. In če hočeš vedeti, kako so organizirani občinski nameščenci, beri Trebšetov članek. Tudi na Zdrav-

Zopet velika nesreča v rudniku

80 OSEB UBITIH.

Bombay, 12. jan. (Izv.) V rudniku v Raniganiju v Bengaliji so se vžgali eksplozivni plini. 80 oseb je bilo ubitih.

GROF APPONY GRE NA ŠPANSKO.

Budimpešta, 12. jan. (Izv.) Grof Appony odpušča prihodnje dni na Špansko v svrhu ureditve nekaterih rodbinskih zadev bivše kraljice Zite.

ZIDJE PROTI KREMATORIJU.

Dunaj, 12. jan. (Izv.) Z ozirom na predstoječo otvoritev dunajskega krematorija je sklenilo tudi predsedništvo dunajske židovske verske občine, da se verski obredi ne izvršujejo pri mrtvecih, ki se nameravajo sežgati, ker se morajo po židovskih tradicijah trupla pokopavati.

LJUDSKO ŠTETJE V AVSTRIJI.

Dunaj, 12. jan. (Izv.) Avstrijska vlada je predložila narodnemu svetu zakonski načrt za ljudsko štetje na dan 28. februarja. Ker sta vprašanji ureditve meja s sosednimi državami in vprašanje opelj že rešeni, potrebuje avstrijska vlada novo ugotovitev števila avstrijskih državljanov predvsem za nove volitve v narodni svet, ki se bodo vršile jeseni.

IZGREDI NA IRSKEM.

Dublin, 12. jan. (Izv.) Vstaši so zažgali kolodvor v Sligu ter povzročili, da je več vlakov skočilo s tira. Škoda znaša 80.000 funtov šterlingov.

Politične vesti.

Razpad slovenske socialnodemokratske stranke. Kako daleč so socialno demokratski voditelji zavozili svojo stranko na Slovenskem, nam dokazuje pokrajinski zbor socialnodemokratske stranke, ki se je nedavno vršil v Celju. »Naprej« pri naša dolga poročila o tem zborovanju, iz katerih je razvidna vsa strankarskopolitična in organizacijska revščina socialnodemokratske stranke na Slovenskem. Na eni strani obstoji spor med »Naprej« in »Zarjan« v Ljubljani, na drugi strani pa zopet med oficijelno ljubljansko organizacijo in mariborsko. Na omenjenem zborovanju je Melhior Čobal očital, da imajo socialni demokrati sicer povsem dobrega teoretika, ki pa je tako slab organizator, da se njegove teorije nikdar ne uveljavijo. Nadalje je trdil, da je bilo sedanje delo socialnodemokratske stranke taktično jako slabo. Bernotovec je očital, kakor poroča sam »Naprej«: »Pokazalo se je, da so organizacije padle, nekatere pa sploh ugasnile. Če hočete imeti dobro socialistično stranko, potem morate danes prelomiti s to taktiko, ker bomo sicer postali »kloster«, iz katerega bomo pljuvali. Neki sodrug je med drugim odgovarjal, da se Bernotovič z mariborsko organizacijo še lahko sporazumeje, z »Zarjan« pa na noben način ne. Leskošek iz Celja pa je samo ugotovil, da se mlati samo prazna slama. Neki delegat je naglašal, da je bila 29. junija konferenca v Celju konferenca, na kateri naj bi se rešil mariborski in ljubljanski spor. Sodrug so takrat popustili, dali mesec dni odloga, vendar pa glavni odbor stranke ni ničesar ukrenil, radi česar ni čudno, da se cepijo njihove vrste, če generali ne izvršujejo sklepov. Tako in na podoben način so se še nadalje častili med seboj socialnodemo-

je niso pozabili! Dr. Breclj, ki je dolga leta živel med tamošnjim narodom in ga do obisti pozna, je napisal članek o zdravstvenih zadevah v Julijski Benečiji.

Materinstvu posveča članek G. B. in Janko Kralj piše o kulturi in civilizaciji ter o lepi naši domovini.

Kaj pa z belo krizantemo? vprašaš, ki te ta pestrost s koledarjem vred ne zanima. Dr. Glonarjevo o razkritje o Gregorčičevi ljubezni, Dr. Brajše članek »Narodne pjesme istarskih Hrvatov«, Batageljeva, Bevkova, Kosovelova, Gradnikova, Lovrenčičeva, Samčeva, Pastuškinova, Kebatova, Remčeva lirika in še Pregljeva, Šorlijeva in Bevkova proza ti kažejo čustvovanje — »otrok solnce«.

In almanah krasi še 7 originalnih reprodukcij goriških umetnikov: 4 Pilonove in po ena Bucikova, Kosova in Špacapnova.

In če po vsem tem še dvomiš v življenjsko silo Primorcev — urednik te postavi pred »Obračun 1919—1922«, ob katerem ti mora splahneti vsak dvom in boš vskliknil: Rod, ki je pritiskan k tlom, vstvaril v par letih toliko vrednot, bo živel in se razvijal kljub nasilni upravni cepitvi!

»Jadranski almanah« je kajpada v prvi vrsti namenjen Primorcem onstran in onim, ki so tokraj. Nihče bi ga ne smel pregledati! Bolje ko vsak drug koledar pa bo služil in ugajal tudi sicer vsakemu — pa naj bo kmet ali gospod. Kakor je cena visoka — naj si ga kupi: videl bo, da onih novcev ni dal za prazen ničel Almanah ima v komisiji »Nova Založba« v Ljubljani, Kongresni trg št. 19.

kratski zastopniki na strankinem zborovanju v Celju; iz vsega pa je razvidno, kako žalostna stranka so socialni demokrati v Sloveniji.

+ Radić in Hrvatska pučka stranka. »Narodna Politika« se bavi v posebnem članku z agitacijo Radićevih agentov, ki puščajo pri svojem delu med hrvatskimi kmeti popolnoma na miru demokrate in druge stranke, besno pa napadajo Hrvatsko ljudsko stranko. Kljub temu so doživeli že pri prvih poizkusih popolen polom. Med najhujšimi očitki Radićevcev proti Hrvatski ljudski stranki je ta, da nastopa v parlamentu in izven njega skupno s Slovenci. »Narodna Politika« ugotavlja, da je ravno to največja zasluga Hrvatske ljudske stranke, ker je zagotovila Hrvatom trajno pomoč Slovencev, medtem ko se je Radić postavil na stališče, ki je le odbilo vse nehrvate. Radićeva politika vodi Hrvate v osamljenost, ki se more težko maščevati in ki se že maščuje. Radić ni mogel zbrati okoli sebe niti zadostnega števila hrvatskih javnih delavcev, kako naj bi potem razširil svoj vpliv na slovenske in srbske kraje. Nadalje pravi »Narodna Politika«, da zveza Hrvatske pučke stranke s Slovensko ljudsko stranko ni osnovana na kakšnem izdajstvu hrvatske ali slovenske. Kaj takega je mogoče samo v centralističnih strankah, ki že po svoji sestavi vodijo do tega, da se šovinisti enega plemena družijo z renegati drugega plemena. Pri Hrvatski ljudski stranki iščejo dobri Hrvati zveze z dobrimi pripadniki drugih plemen, in je radi tega smešen vsak ugovor Radićevcev, da so se postavili pod komando Slovencev ali da so »izdali hrvatsvo«. »Narodna Politika« poroča, da so obtožbe Radićevih agitatorjev proti Hrvatski ljudski stranki doživele povsod neuspeh. Demagogi so bili doslej odbiti v vaseh, v katerih ima pučka stranka svoje pristaše, kmalu pa bodo prišli v stisko tudi v krajih, kjer so doslej gospodarili neomejeno.

+ »Radikali v Ljubljani«. Belgrajska »Pravda« poroča iz Ljubljane pod tem naslovom sledeče: »Ministar bez portfelja g. Županić bio je zakazao zbor radikala u Ljubljani. Zbor nije uspeo.« — Če da Bog, tudi ne bo. Ne zbor, ne Županić in ne radikali.

+ Dosledni, načelni in trdni »Slovenski Narod«. Stara fregata »Slovenski Narod«, se vsak teden prepleška z drugo bar-

vo. Dozdaj je ta list dosledno trdil, da je katoliška cerkev brezdomovinska, katoliška duhovščina protinarodna, protidržavna in izdajalska, ker služi Rimu, ter je vedno zavzemal pravoslavno stališče. Pred par dnevi pa je fregata pribobila lep in stvaren Dr. Kušejev članek, v katerem ta odlični poznavalec crkvenopolitičnih vprašanj framasonsko frazo o protinarodnem značaju katoliške cerkve odločno pobija in zavrača tudi nestrpno in zmotno pravoslavno stališče v tem vprašanju. Dr. Kušej ima seveda popolnoma prav, samo da je med njegovimi izjavami in 50 letnim tradicionalnim stališčem »Naroda« uprav zijačo nasprotje in bo morda že jutri »Slov. Narod« zavzel zopet diametralno nasprotno stališče. Znano je tudi, kako je »Narod« iz najnavdušenejšega zagovornika centralizma postal »avtonomist«, kako se je prelevil iz nasprotnika »separatističnih« Hrvatov v njihovega gorečega »prijatelja« in kako je iz oboževalca diktatorstva postal pravi pravcati »demokrat«. Zadnje čase pa se je zopet vrnil k svojim starim simpatijam in časti vnovič svoje prejšnje bogove: Pašiča, centralizem, imperializem in reakcijo. Šel je v svojem novem razpoloženju tako daleč, da je začel vihteti kadilnico pred svojim najljubejšim sovražnikom, gospodom dr. Šusteršičem, ker se mu zdi ideal guvernamentalnega cesaropapista. Danes pa se zavzema »Slovenski Narod« v uvodniku, napisanem od dr. Leopolda Lenarda, celo že za politične desničarje, za kneze in grofe — o j ču-da golemoga! — za politične krščanske socialiste, ki se nahajajo v bloku desnice. Pri tem se navdušuje liberalni framasonski volterijanski »Narod« tudi za antižidovsko černosotensko gonjo! Kam je že priplavala stara fregata! Križ in težava je samo to, da so politični desničarji iz gospodarskih razlogov tudi za dobro razmerje s sovjetsko Rusijo, »Slovenski Narod« pa se je boji kot živega vraga. Ne! pozabili smo: »Narod« je tudi že za stik z Rusijo; vsaj v zadnjem času je tudi že take članke objavil. Tudi na bolgarsko stran se je že nagibal, dočim je prej vse trezne presojevalce bolgarskega vprašanja štel med »sovražnike jugoslovanske monarhije«. Bati se je samo, da spriči novega vetra v Belgradu zopet postane skrajni bulgarofob. In tako se fregata guga od desne na levo, od leve na desno po vihar-nem morju našega javnega življenja.

Ponesrečena koncentracija naprednih sil.

Maribor, 12. januarja. (Izv.) Snoci se je tu vršil sestanek zastopnikov JDS, NSS in SKS. Poslednjo je zastopal bivši poslanec Dobnik. Razpravljali so o želji dr. Kukovca, da se »napredne« stranke združijo v skupni blok proti SLS. Zastopniki JDS so hoteli prepričati pooblaščenca SKS, da bi naj bil nosilec liste dr. Kukovec. Odposlanci NSS so izjavili, da se strankino vodstvo ni odločalo o končni taktiki NSS. Po daljšem prerekanju, iz katerega se je razvidelo, da reklamira vsaka stranka zase bodisi nosilca, bodisi sigurnega kandidata, so se gg. delegati »naprednih« sil razšli brez uspeha in vsakega rezultata. Litanje se torej dr. Kukovcu tokrat še ni posrečilo.

Posebno je dr. Kukovcu na tem, da vrže Drofenika kot nosilca liste SKS. Piše pisma vodilnim osebam SKS na Štajerskem, v katerih jih za božjo voljo roti, naj vendar razveljavijo svoj prvotni sklep, po katerem je Drofenik postal listonoša SKS na Štajerskem. Kukovcu je v glavnem na tem, da mu napredne sile poverijo nosilstvo skupne liste.

Popoln razkol med štaj. soc. demokrati.

Maribor, 12. jan. (Izv.) Socialdemokratska stranka sklicuje za Štajersko dne 28. januarja v mariborsko mestno posvetovalnico glavni zbor zaupnikov, da postavi kandidate za narodno skupščino. Mariborska skupina SPJ se čuti osamljeno. Celje in Mežiška dolina se je ločila od Maribora in gre z Bernotom. Maribor ima samo večino mariborskega proletarijata ter Studence pri Mariboru. Vsled tega razcepjenosti v stranki, so mariborski socialdemokratski vodje silno deprimirani. Na deželi so zgubili veliko večino postojank iz leta 1920.

OSTAVKA A. KRISTANA.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Upravitelj imetja Belje, Anton Kristan, je došel v Belgrad ter podal finančnemu ministru ostavko. Značilno je, da je ta ostavka sledila po posetu finančnega ministra dr. Stojadinovića v Belju in se radi tega spravlja s tem v zvezo vsakršne stvari. Minister je ostavko sprejel, glede provizij, ki jih Kristan zahteva in ki znašajo več milijonov kron, pa mu je izjavil, da se bo to vprašanje rešilo v najkrajšem času, da pa so zahteve pretirane in da jim nikdar ne bo ugodil v polnem obsegu.

Volivno gibanje.

Odlični volivni imeniki. Belgrajske »Vreme«, ki ima notorno ozke stike z radikali, poroča, da glasom izjave mestnega načelnika v Novem Sadu ni bilo vpisanih v volivni imenik nad 4000 Nemcev in Madžarovolivcev, čeprav imajo na podlagi mednarodnih pogodb neizpodbitno volivno pravico!

Kako morajo taka dejstva vplivati na Nemce in Madžare? Mi gotovo nismo njihovi narodni prijatelji — gotovo ne! Ampak če gre za pravico, za pravico naših državljanov, magari tudi za pravico Nemcev in Madžarov, moramo reči: Pravica mora biti! Za vse in za vsakega! Zato ne bi bilo nič čudnega, če bi se Nemci in Madžari postavili energično po robu takim nepravilnostim. Način obrambe je seveda njihova stvar, ampak »državotvornost« to na nje ne bo vplivalo.

V Južni Srbiji se suče glavno vprašanje volivne borbe okoli Turkov. Ali bodo postavili Turki svojo kandidatno listo ali pojdi skupno z radikali? O tem vprašanju bo odločevala velika turška skupščina dne 20. januarja. Do takrat je pa še časa dovolj, da pride v Južno Srbijo še mnogo kurirjev iz — Angore! Ta bo odločevala.

v Volivno gibanje SLS na Štajerskem je postalo zelo živahno. Ni sicer onega vika in krika, kakor ga uganja dr. Kukovec po svojih malenkostnih shodih, ampak SLS se je vrgla na podrobno delo po vseh krajih. V vseh sodnih okrajih so se vršili od 1. decembra do 12. januarja zbori okrajnih zaupnikov. Ti shodi so bili za pokret strankine organizacije silno pomembni in važni. Ti okrajni shodi so poživili ne samo okrajne, temveč predvsem krajevne organizacije. Našli so se novi ljudje, ki razvijajo silno živahno delovanje. Prav posebno so bili uspešni podučni tečaji za organizatorje in agitatorje SLS, katerih je bilo nad deset. Ti tečaji so bili posebno dobro obiskani v onih krajih mariborskega in ptujskega okraja, kjer so pri volitvah leta 1920. imeli socialni demokrati in samostojneži večino. Strankine organizacije so se vrgle povsod na podrobno delo. Nočemo danes navajati podrobnosti, a pohvaliti moramo zaupnike, ki se žrtvujejo letos s posebno vne-mo za delo od moža do moža, od vasi do vasi. Dve glavni devizi se slišita iz vrst ljudstva: V volivni boj gremo pod dvema glavnima ciljema: v neizprosni boj za dosedaj zakonodajne avtonomne Slovenije in to v skupni močni fronti SLS. Oni, ki hočejo zdrobiti enoten in močan nastop našega naroda v najmočnejši stranki, nimajo posebne sreče. Opaža se politična zrelost na-

šega ljudstva. Volivno gibanje SLS je v polnem teku. Ne vidi se tega sicer na zunanje, a na znotraj je podoben Slov. Stajer velikemu mravljišču. V stranki vlada stroga disciplina in popolen sporazum v vseh vprašanjih.

v Razdor v slajski SKS. Pred nekaj dnevi so bili v Maribor pozvani člani okrožnega odbora SKS za mariborsko okrožje. Pri seji je prišlo do hudega spora med dvema skupinama. Ena je zastopala stališče, da mora biti SKS skupaj z JDS in NSS. To strujo je najbolj odločno zastopal Mermolja. Večina je bila za samostojen nastop SKS. Na koncu se je okrožni odbor sprl tako hudo, da so se člani odbora razšli med splošnim prerekanjem.

v SKS ponuja kandidature v okraju Maribor levi breg somišljeniku SLS g. Fr. Thalerju v St. Ilju v Slov. gor. Na ta način je upala SKS pridobiti par sto glasov od SLS ter zanesiti kako nesoglasje v naše vrste. A g. Thaler je SKS prekrizal račune. Niti odgovoril ni okrožnemu odboru SKS, temveč je izročil pismo zaupniku SLS z besedami: »Pa jim vi odgovorite!« SKS se torej obupen trik ni posrečil.

v Stojadinovič kandidira v Zagrebu. Belgrad, 12. jan. (Jzv.) Kakor se doznava, namerava glavni odbor radikalne stranke kandidirati v Zagrebu finančnega ministra dr. Stojadinoviča. Glavni odbor upa, da bo kandidatura dr. Stojadinoviča uspela radi velikega števila židov v Zagrebu, ki bodo glasovali zanj.

v Radikalna volivna kampanja med Nemci. Novosadski »D. Volksblatt« poroča, da je veliki župan Lalošević minulo soboto sklical v Kulo zaupnike nemškega prebivalstva na politični pogovor. Govorila sta javni notar Jojkić in lekarnar Lukovac, ki sta pozivala Nemce, naj se ob volitvah pridružijo radikalni stranki. V imenu Nemcev je kratko odgovoril Johann Wachmer, ki je opozoril, da naj se obrne radikalna stranka, ako želi stikov z nemškimi volivci, na vodstvo nemške stranke.

v Agitacija v Južni Srbiji. »Starešine (= poveljniki) žandarmerijskih postaj delajo za radikale.« — Tako javlja belgrajska »Pravda«. — Kdor pozna razmere tam doli, se temu ne bo čudil. Zato ima vendar vlada v rokah policijo in žandarmerijo!

Dnevne novice.

— Občni zbor KZ za logaški okraj. Na nedeljskem občnem zboru 14. januarja bošta govorila v Ljudskem domu v Logatcu ob treh popoldne dr. Korošec in Iv. Stanovnik.

— Vpoklic na vaje ustavljen. Na vprašanje predsednika narodne skupščine, zakaj je bil vpoklican na vojaške vaje demokratski poslanec Konstantinović, je odgovoril ministrijski predsednik Pašić, da je bilo 500 vojnih obveznikov vpoklicanih na podlagi sklepa koalicijske vlade z dne 3. decembra 1922, da je bil imenovan poslanec vpoklican pomotoma vsled krivde poveljnika vojnega okrožja in je vojni minister ustavil tudi druge vpoklice.

— Gradnja železnice. »Uprava za gradnjo novih železnica našli se pred nemogočnostjo, da nastavi rad pruga zbog toga, što nema kredita.« — Bog daj kočevski železnici vse dobro!

— Zopet afera. Da ne postane ljudem dolgčas, skrbe v Belgradu vedno za nove afere. Najnovejša je »afera sa mesingom«. Tega blaga je bilo v demobilizacijski masi jako mnogo in podjetni trgovci, seveda sami »kumir« raznih vladinovec, so se požurili, da dobe »ovu artiklu« v izkoriščanje. A čuda golemoga, našel se je celo v Srbiji častnik, ki se je tem lepim nameram »zarade« uprl. In zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi: Polkovnika Katanića, poštenega človeka, so upokojili, da ga spravimo spiti! Sedaj se bo vsa plemenita družba »zaradnikov« potrudila za to, da pride na njegovo mesto »boljši« oficir, ki bo razumel, kaj pomeni »zarada«. — Iz te zgodbe pa se vidi, kako dobra reč je »mesing«.

— Glavno mesto Slovenije. Kaj je glavno mesto Slovenije? Navadno smo rekli, da je to Ljubljana. To slavo pa je »osporio«, da pišemo v Novačanovem pravopisu, poleti beli in pozimi blatni in plojdrasti Ljubljani g. dr. Vekoslav Kukovec vulgo Kukoslav Vekovec, ki bi rad proglasil za glavno mesto Slovenije naš dlični Maribor. O tem se vodi danes ljuta borba med »Taborom«, ki je glasilo g. dr. Kukovec in pa med »Slovenskim Narodom«, ki je glasilo — ja, ki je glasilo JDS + SKS + DS + RS + SS + NSS + ... (Pike pomenijo »unendliche«). Star pregovor pravi: Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima! Ta srečni »tretji« so — čujte in strmite! — naše slavne in lepe Griblje. Rekli boste: kakšne Griblje? I nu, Griblje! Ali ne veste, kaj in kje so Griblje? Pa vam bomo povedali, če ne veste! Tako namreč med vojsko je izšel zemljevid te slavne Kranjske dežele in cele Jugoslavije tam neke na Angleškem ali celo v Ameriki. In na tem zemljevidu je zaznamovana ni zaznamovana Ljubljana s kupom blata, ampak samo s črno piko, Griblje pa so zaznamovane z velikim krogom, kakor Pariz ali London. Ni nam treba pripovedovati,

da je v Gribljah rojen veliki Jugoslovjan dr. Županič. Piko imajo sicer Griblje tudi sredi kroga, ampak danes še ni ugotovljeno, ali pomeni pika blato ali — dr. Županič.

— Katchetsko mesto je razpisano v Kočevju. Podrobnosti glej Uradni list štev. 2 z dne 5. januarja 1923.

— Imenovanja na strokovnih šolah. Imenovani so: Janko Juvanec za definitivnega ravnatelja na puškarski šoli v Kranju; Ivan Vogelc za definitivnega ravnatelja na centr. zavodu za žensko domačo obrt v Sloveniji; Leopold Cesar za def. strokovnega učitelja na srednji tehn. šoli v Ljubljani; Drago Svetel za namestnega učitelja na trg. akademiji v Ljubljani; Jernej Cundrič za definit. učitelja usnjarske obrti v drž. delavnici za usnjarstvo v Radovljici; Jožef Brulih za kontrakt. strok. učitelja na puškarski šoli v Kranju.

— Ponosrečena deklica Urbas, o kateri smo večkrat poročali, je umrla večeraj popoldne v deželni bolnici na operacijski mizi takoj potem, ko je prejela zakrament sv. poslednjega olja. Bila je ves čas nezvestna.

— Razširjenje zagrebške električne centrale. Zagrebško električno centralo izpopolnijo te dni z novo parno turbino za 7000 konjskih sil.

— Organizacija za pospeševanje stavbnega gibanja v Zagrebu. V Zagrebu se je te dni ustanovil akcijski odbor »Nastan«, ki ima namen vršiti propagando za pospeševanje stavbnega gibanja v socialno naprednem pravcu. Odbor se bo boril za končnojavno določitev splošnih regulacijskih načrtov in njihovo točno izvrševanje, dalje bo pobijal špekulacijo s stavbišči, propagiral gradbo hiš z vrtovi v ospredju itd. Odbor bo prirejal v svrhu propagande javna zborovanja. V odbor so bili izvoljeni prvotni strokovnjaki.

— Odprava lovskih pravic na tujem svetu. Koroški deželni zbor je v svoji seji dne 30. decembra m. l. sprejel zakon, s katerim se odpravljajo lovske pravice na tujem svetu.

— 200 novih telefonov v Zagrebu. Minoli teden so razdelili v Zagrebu 200 novih telefonskih aparatov, ki so došli iz Nemčije na račun reparacij.

— Samoumor dijaka. Iz ribnika v zagrebškem Maksimiru so potegnili truplo eksportnega akademika Josipa Dujlovića iz Bosne. Bil je v bedi in njegova zaročenka ga je hotela zato zapustiti.

— Čevlje kupujte od domačih tovarn. Tvrde Peter Kozina & Co. z znakom »Pek o« ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo, Ljubljana, Breg 20. 322

Volitve v »Pokojsniški zavod za nameščence« v Ljubljani.

Zastopniki »Združenih zasebnih nameščencev« vse Slovenije in Dalmacije so na svojih sešankih postavili za volitve v »Pokojsniški zavod za nameščence« v Ljubljani sledeče kandidatne liste nameščencev z nazivom »Združeni zasebni nameščenci«:

I. kategorija (denarni zavodi):

Delegati: Leo Rogl, uradnik Jadr. banke, Ljubljana, član Društva zasebnih nameščencev; 2. dr. Milan Podgornik, uradnik Ljubljanske kreditne banke, član »Društva uradništva denar in zavodov Slovenije« (preje »Društvo bančnih uradnikov Slovenije«); 3. Alojzij Vrtovc, uradnik »Združene gospodarske banke, Ljubljana, član Društva uradništva den. zav.; 4. Fran Donadić, kontrolor Jadr. Saveza, Split, predsednik Saveza bank. činovnika ekspoz. Split; 5. Janko Zorko, viš. knjigov. Mestne hranilnice, Maribor; 6. Peter Bergant, uradnik Vzemne zavar., Ljubljana, član Društva zasebnih nameščencev. Namestniki: 1. Stanko Tuškan, uradnik Jadr. banke, Dubrovnik, član Saveza bank. činovn., Split; 2. Joža Barle, revizor Jadr. zveze, Maribor, član Društva zas. nameščencev; 3. Mihael Kostajnski, revizor Jadr. zveze, Ljubljana, član Društva zas. nameščencev; 4. Ivo Bežjak, uradnik Jadr. banke, Ljubljana, član Društva uradništva den. zav.; 5. Jos. Roeger, knjigov. Kranjske hranilnice, Ljubljana, član Društva zas. nameščencev; 6. Alojzij Turšič, uradnik banke Slavije, Ljubljana.

II. kategorija (trgovina in spediција):

Delegati: 1. Stanko Palovec, uradnik Gosp. zveze, Ljubljana, podpredsednik Društva zas. nameščencev; 2. Ivan Kralj, uradnik iv. h. Petrič, Ljubljana, član Osrednjega društva trg. nast.; 3. Julij Zellner, uradnik h. Uher, sped., Maribor, član Osrednj. društva trg. nast.; 4. Albert Zajc, korespondent št. Doimo Savo, Split; 5. August Bercieri, uradnik Gosp. zveze, Ljubljana, član Društva zasebnih nameščencev.

Namestniki: 1. Vlado Pelan, knjigovodja Obačnice, Ljubljana, član Društva zasebnih nameščencev; 2. Dragotin Gobec, knjigovodja Trgovske zadruge, Celje; 3. Tone Javornik, uradnik Jadr. montan. družbe, Ljubljana, član Društva zasebnih nameščencev; 4. Simon Ravnig, uradnik št. A. Rimondo, Split; 5. Ivan Vrisk, trg. pom. št. Pinter in Lenard, Maribor, član Društva trgovskih nast.

III. kategorija (rudarstvo in kovinarstvo):

Delegati: 1. Lovro Kuhar, uradn. Jeldarne na Ravni; 2. Franc Franz, delovodja Stroj. tov. in liv., Ljubljana, čl. Društ. delovodij; 3. Ant. Govejšek, nadpaznik topilnice svinca, Mežica; 4. Ivan Paternuš, odpravitelj železarne Muta. Namestniki: 1. Slavko Jeršan, sklād. Stroj. tov. in liv., Ljubljana, čl. Društva zasebnih nameščencev; 2. Ivan Mori, paznik rudnika svinca, Črna; 3. Janko Kauser, nadpaznik št. Janškega premogokopa, Krmelj, član Društva zas. nam.; 4. Mih. Dobovišek, konstruktor Stroj. tov. in liv., Ljubljana, član Društva zasebnih nameščencev.

IV. kategorija (industrija in obrt):

Delegati: 1. Valentin Kopitar, upravnik »Slov. Narod«, Ljubljana, član Društva trg. in ind. nam.; 2. Alfons de Bercovich-Celich, poslovodja destilerije Morpurgo, Split; 3. Hubert Pelikan, upravitelj Ljudske tiskarne, Maribor, preds. Osrednjega društva trg. nast.; 4. Ante Beg, novinar, Ljubljana, član Udruž. jugoslov. novinarjev; 5. Bogomir Christof, uradnik »Petoviac«, Ptuj, član Društva zas. nam.; 6. Gustav Pitterle,

disponent Predilnice Trilj, član Društva zas. nam.; 7. Fric Barachini, uradnik Kem. tov. Hrasnik, član Društva zasebnih nameščencev; 8. Josip Šiška, obratovodja št. »Indus«, Ljubljana, član Društva zasebnih nameščencev.

Namestniki: 1. Konrad Podlipnik, računovodja Splošne stavbne dr. Tezno-Maribor; 2. Ferdo Palme, urad. papirnice Vevče, član Društva zas. nameščencev; 3. Ervin Damisch, knjigovodja »Petoviac«, Ptuj, preds. skupine Društva zas. nam.; Ptuj; 4. Leon Pavlin, ravn. parketne tov. I. Šiška, Ljubljana; 5. Oton Jurše, skladiščnik, Maribor, član Osr. dr. trg. nast.; 6. Fr. Mole, teh. uradn. Stavb. dr. Viljem Treo, Ljubljana, član Društva zasebnih nameščencev; 7. Anton Zorko, uradn. tov. »Unio«, Maribor; 8. Viktor Molka, teh. uradn. mlarne in svečarne, Vič, član Društva zasebnih nameščencev.

V. kategorija (vsi ostali poklici):

Delegati: 1. Fran Skobil, tajnik Društva zas. nam., Ljubljana; 2. Janko Bukovec, tajnik Samost. kmetijske stranke, Ljubljana; 3. Rado Čelšek, upravitelj Poslovalnice O. U. Z. U., Ljubljana, član Društva nam. boln. blag. za Slovenijo; 4. Janko Stojkovič, odv. sollicitator, Ljubljana; 5. Josip Sušteršič, uradnik knezoškof. ordinarijata, Ljubljana, član Društva zasebnih nameščencev.

Namestniki: 1. Jos. Petejan, uradnik poslovalnice O. U. Z. U., Maribor, član Društva nam. boln. blag. za Slovenijo; 2. Stanko Mejošek, nadvrtar Opleševalnega društva, Maribor; 3. Joža Golmajer, uradnik Osrednjega društva kovinarjev, Ljubljana; 4. Ivo Turk, knjigov. uprave grofa Thurna, Guštanj; 5. Alojzij Škrli, uradnik poslovalnice O. U. Z. U., Ljubljana, član Društva nam. boln. blag. za Slovenijo.

štajerske novice.

š Celjski mestni proračun. Prvotni celjski mestni proračun za l. 1923 je izkazoval ob 3.000.000 dinarjev izdatkov in 1.100.000 Din kritja okroglo 1.900.000 Din primanjkljaja. Finančni odsek je izdatke znižal in uvedel nove davčine, tako da izkazuje od vseh strank odobreni proračun popolno ravnotežje. Mestna podjetja razen plinarne so aktivna, a ne donajajo velikega dobička.

š Gremij trgovcev v Celju naznanja, da se nahaja njegova pisarna v celjski carinarni, l. nadstropje, soba št. 46.

š Celjski ubožci. Celjska mestna občina prekrbuje tačas z vsem 114 ubožcev, in sicer 30 v ubožnici, 75 izven ubožnice in 9 v hiralnici. Stroški znašajo letno približno 480.000 K.

š Stanovanjska oblast v Celju se je konstituirala. Predsednik je podžupan Drago Zabkar.

š Vlak povozil orožnika. V noči 9. t. m. je v bližini celjske cinkarne vlak povozil orožnika celjske stanice Velikonjo. Zdi se, da se je izvršil samoumor.

š Sodna deložiranja v Mariboru. V zadnjem času se v Mariboru nekam čudno množe sodna deložiranja, ampak ne verižnikov in raznih židovskih zakonitih tvrdk, ki izrabljajo za drag denar stanovanja za svoje pisarne in skladišča, temveč deložirajo se uboge delavske družine, med njimi posebno železničarske. Ker si ti reveži ne znajo pomagati in se zagovarjajo brez zastopnikov, dočim imajo hišni gospodarji na račun takih revežev znane najdražje odvetnike, se v največ slučajih zgodi, da tožene stranke propadejo, ne da bi se bile dovolj upostevale njihove priče. Na ta način ima stanovanjski urad vse polno opravka, da za take reveže skuša preskrbeti drugo stanovanje. Ker ga navadno ni dobiti, se vidi v Mariboru skandalozni prizori, da leži s silo iz stanovanja izmetano pohištvo po dvoriščih, če ne celo na ulicah.

š Smrtna nesreča pri otroški igri. V Turčah pri Sv. Marjeti na Dravskem polju je 9letni Tomaž Sagadin med igro z ostalimi otroci padel tako nesrečno, da je mrtev obležal.

š Orjunaši v Mariboru. Z ozirom na notico pod tem naslovom smo prejeli: Ni res, da je trgovec Lenart član odbora orjunske organizacije, res pa je, da ni član »Orjuna«.

š Pobežnja je pri svojih sorodnikih v Liscih pri Celju bivejoča 12letna Dunajčanka Marija Ira. Kam je mlado dekle pobežnilo, se ne ve.

š Velik vlom v Mariboru. Iz neke trgovine v Mariboru so odnesli vlomilci manufakture v vrednosti 65.000 kron.

Gospodarstvo.

g Papirniški kartel. Kakor se da posneti iz poročila strokovnega lista »Wirtschaft«, so sklenile tvornice za fini papir poseben sporazum glede cene, po katerem ne sme nobena papirnica papirja prodajati »pod ceno«. To se pravi z drugimi besedami, da namerava papirniški kartel obdržati dosežanje pretirano visoke cene papirju.

g Podaljšanje roka za podpisovanje avstrijskega zlatega posojila. Rok za podpisovanje avstrijskega zlatega posojila se je podaljšal do 10. januarja t. l. ob 12. uri popoldne. Vse pravice in ugodnosti, katere so bile pripoznane v prospektu podpisovalcem, pripadajo tudi tistim, kateri podpisujejo zlato posojilo v podaljšani dobi, to je do 16. januarja. Inozemci si pridobijo s podpisanim zlatim posojilom za vsakih 40 dolarjev pravico do ene delnice avstrijske narodne banke. Rezervirala se je namreč za one interese, kateri imajo šele po zaključku podpisovanja delnic narodne banke priložnost podpisovati zlato posojilo, gotova količina delnic narodne banke.

g Svetovna produkcijska zlata. Od odkritja Amerike se je produciralo 857 milijonov unce zlata v vrednosti 18 milijard dolarjev.

g Nova banka v Rusiji. V Moskvi je pričela svoje delovanje »Ruska trgovinska banka« in sicer s delniško glavnico 10 milijonov zlatih rubljev (en milijon funtov šterlingov). Glavni delničar je švedski bankir Aseberg. Banka sme trgovati tudi z devizami in valutami ter z dragimi kovinami. Ta privilegij je imela do sedaj edino sovjetska državna banka.

g Povikanje davka na sladkor na Ogrskem. — Dosedaj znaša na Ogrskem davek na sladkor 78 o. kron pri kilogramu. Ogrski finančni minister pripravi sedaj predlog, na podlagi katerega se bo povzidal davek na sladkor od sedaj še za nadaljnjih o. K 50.

g Romunsko posojilo v Franciji. Romunska vlada se pogaja v Franciji v svrhu najetja stotilijonskega posojila. Posojilo bi Romunija vrnila v 15 letih. Pogajanja se vrše edino le še glede obrestne mere.

g Dohodki bolgarskega pristanišča Varna. — Največje bolgarske pristanišče Varna je imelo od aprila do decembra iz pristojbin za uvoz in izvoz za 7.200.000 levov dohodkov.

g Trgovska bilanca Švice. Kakor posnemamo iz poročila švicarskega statističnega urada se je v prvih 10 mesecih l. 1922 trgovska bilanca Švice sicer izdatno popravila, vendar je še vedno pasivna.

g Izvoz Nemčije v Anglijo. V mesecu decembru se je povečal izvoz nemških produktov v Anglijo nasproti izvozu v mesecu novembru za devetdeset tisoč funtov šterlingov.

g Nov zavod za impregniranje bukovih pragov. — Prometno ministrstvo je naročilo v Nemčiji iz naslova vojne odškodnine kompletno opremo za nov zavod za impregniranje bukovih pragov.

BORZA.

Zagreb, 12. jan. Devize: Pešta 3.80, Berlin 0.9550—0.96, Italija 4.87—4.90, London 467.50—470.0, Newyork 96.0—98.50, Pariz 6.80—6.82, Praga 2.88—2.89, Dunaj 0.1395—0.1420. Valute: dolar 95.0—97.0.

Zürich, 12. jan. Devize: Pešta 0.2025, Berlin 0.051/4, Italija 26.27, London 24.74, Newyork 528.50, Pariz 36.80, Praga 15.15, Dunaj 0.0075, Bukarešt 2.85, Sofija 3.35, Belgrad 5.40, Varšava 0.021/4, Holl 210 —. Valute n. a. K 0.0076.

Dunaj, 12. jan. Devize: Pešta 26.35, Berlin 6.65, Italija 348.0, London 328700.0, Newyork 70285.0, Pariz 4844.0, Praga 1992.0, Brüssel 4414.0, Zürich 13285.0, Sofija 434.50, Belgrad 709.0, Varšava 3.20, Holl 27910.0.

Zveza delovnega ljudstva sklicuje

protestni shod

v nedeljo, dne 14. januarja 1923 ob 10. uri popoldne v veliko dvorano hotela Union z edino točko dnevnega reda:

Protest proti zavlačevanju se-stave obč. sveta ljubljanskega.

AKCIJSKI ODBOR ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA.

Ljubljanske novice.

lj Šentjakovski Orelec. V nedeljo, 14. t. m. bo obhajal Šentjakovski »Orelec« desetletnico svojega obstoja s skupno sv. mašo ob pol 8. uri zjutraj v župni cerkvi sv. Jakoba, ob 7. uri zvečer pa s telovadno akademijo. Ker je zanimanje za akademijo zelo veliko, zato naj si vsak vstopnico pravočasno preskrbi v predprodaji pri tvrdki I. Lindtner, sv. Florjana ul. št. 11.

lj Telovadna akademija šentpeterskih Orlic obsega sledeče zanimive točke: nove proste vaje za leto 1923, vaje s kiji, nastop s športnimi palčicami, simbolična vaja po pesmi »Po jezeru«, vaje na gredih. Poleg tega tudi še zabavne točke z rajanjem dveh »Nagajivk« (rajanje z medvedki) in ritmično rajanje: »Noč — dan«. Tudi govor in deklamacija ne manjkata. Vse točke spremlja godba dravske divizije s krasnimi komadi. Tudi med odmori igra godba. Akademija se vrši v nedeljo 14. januarja ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem Domu.

lj Imenovanja na ljubljanski univerzi. Za izrednega profesorja filozofije prava in državnega prava na ljubljanski pravni fakulteti je imenovan subotički docent dr. Gjorgje Tasič, za izrednega profesorja statistike in gospodarske politike pa Mirko Kosič s subotičke pravne fakultete.

lj Za tolmača za italijanski jezik pri deželnem sodišču v Ljubljani je imenovan g. Ivan Gruđen, profesor na trgovski šoli v Ljubljani.

lj Osebnosti v zvezi z oddelka za trgovino in industrijo v Ljubljani. Pri oddelku ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani so imenovani: Boža Borštnik za komerc. tajnika v X. čin. razr.; dr. Gašper Pekle in Josip Dolinar za minist. koncipista v IX. čin. razr. — Sprejeta je ostavka na državno službo, ki sta jo podala dr. Mihael Kambiš in Josip Čebal.

lj Sprememba v državni službi. Načelnik oddelka za socialno politiko pri pokrajinski upravi za Slovenijo g. Adolf Ribnikar je premeščen kot načelnik istega oddelka pri pokr. upravi v Zagrebu. Na njegovo mesto je imenovan dr. Fr. Goršič.

lj Osebnosti v zvezi z oddelkom za trgovino in industrijo v Ljubljani. Pri oddelku ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani so imenovani: Boža Borštnik za komerc. tajnika v X. čin. razr.; dr. Gašper Pekle in Josip Dolinar za minist. koncipista v IX. čin. razr. — Sprejeta je ostavka na državno službo, ki sta jo podala dr. Mihael Kambiš in Josip Čebal.

lj V »Pekodskem« domu bo v ponedeljek dne 15. januarja zvečer velenanimivo predavanje. Predaval bo v »Stolni Prosveti« gosp. Fr. Miklavčič o »potovanju okrog sveta« iz lastnih doživljanj.

lj Javno predavanje o Pasteurju. V soboto, dne 20. januarja ob pol osmih zvečer se vrši v veliki dvorani Mestnega doma javno ljudsko predavanje o »pomenu Pasteurja za človeštvo« v spomin na proslavo stoletnice njegovega rojstva. Pre-

dava ga. dr. Simoc, šef bakteriološkega zavoda. Vstopnina prosta. — Vsi sloji so prijazno vabljeni. Pokažite z obilno udeležbo, da razumete pomen velikih mož!

Ij Starobinski sestanek se vrši v sredo 17. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Akad. doma. Na dnevnem redu so aktualna vprašanja posebne važnosti in prošim vse člane, da se sestanka zanesljivo udeležijo. — Pred sestankom se vrši ob pol 8. uri zvečer odborova seja. Predsednik.

Ij Jugoslovenska Matica v Ljubljani otvori v nedeljo ob 11. uri dopoldne svoj kino pod imenom »Kino Maticae, kojega smoter bo v prvi vrsti kulturn. Otvoritevno predavanje s skioptičnimi slikami »Po Bosni in Hercegovini« bo imel gospod Karl Mahkota, tajnik Jugoslovenske Matice. Popoldne in zvečer se vrše kinematografske predstave, pri katerih bo sodeloval orkester Dravske divizije. Predaval se bo znamenit zgodovinski film iz Napoleonove dobe: Kralji v pregnanstvu. Vstop k otvoritvenemu predavanju je prost in se vljudo vabijo vsi, ki se zanimajo za prosvetno delo na tem polju.

Ij II redni občni zbor Strokovnega združenja jug. obl. umetnikov se je vršil 6. januarja v restavraciji »Union«. Veliko število udeležencev je pričalo o tem, da se umetniki vedno bolj zavajajo važnosti svojega strokovnega združenja. — Občni zbor je izvolil nov odbor, ki se je konstituiral takole: Predsednik R. Jakopič, tajnik S. Santel, blaginik G. A. Kos, odborniki gg. Costaperari Napotnik, Sternem, Vavpotič, namestnika: gg. Gaspari in Zupan. Razun tega se je v principu sklenilo, da se priredi na pobudo Zdrženj moravskih oblikujočih umetnikov meseca maja v Hodoninu razstava slovenskih umetnikov. Na to razstavo opozarja odbor že sedaj slovenske oblikujoče umetnike ter jih poziva, da mu javijo radi informacije s koliko deli bi se mogli vdeležiti. Informacije daje tajnik združenja, Tehn. sr. šola I. 27. Do definitivne sešave jurnja ni prišlo radi pomanjkanja časa. Občni zbor je posetil tudi kot zastopnik oddelka za prosveto na pokrajinski upravi za Slovenijo g. dr. Vidic, ki je pozdravil s toplimi besedami organizirane umetnike v imenu vlade ter jim zagotovil, da bodo našli pri pokrajinski upravi vedno toplega zagovornika svojih težej. Prisotni umetniki so živahno odobraval nastop umetniškega referenta dr. Vidice ter so zastupili občni zbor s prepričanjem da morajo tudi slovenskim umetnikom nekoč zasijati boljše časi.

Ij Podpornemu društvu za revne dijake drž. realne gimnazije v Ljubljani na Poljanah je daroval g. primarij dr. Josip Pogačnik po Din 100.— v spomin gospe Minke Kregar in ge. Uršule Wesener, skupaj Din 200.—

Ij Zabaven večer priredi Prosveta frančiškanske župnije v nedeljo 14. t. m. ob pol sedmih zvečer v dvorani Rokodelskega doma (Komenskega ulica 12). Na sporedu so dramatični prizori, kupleti, šaliva pošta itd. »Huda luknja« bo vzbujala dosti smeha. Za jestvine in pijačo dobro preskrbljeno. Prijatelje poštene in domače zabave prijazno vabi odbor.

Ij O. Z. javnih nameštencev in upokojencev ima nujno sejo širšega odbora v soboto 13. t. m. ob 20. uri na magistratu. Poroča prof. Reich iz Celja. Na vidiku so važni ukrepi, zato vsi! Predsedstvo.

Ij Združenje koroških Slovencev ima v soboto ob osmih zvečer pri Mraku, Rimska cesta, svoj redni sestanek. Predava g. dr. Lončar o primorskem vprašanju in ga. Čučkova o delovanju ženskih društev med plebiscitom na Koroškem. — Vabimo Korošce in pri njihje Korošcev.

Ij Poziv vpojoencem in vdovam južne železnice. Društvo vpojoencev južne železnice v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 28. t. m. točno ob 2. uri popoldne v salonu na vrhu restavracije pri Levu, Gosposvetska cesta, št. 16. Na občni zbor so vabjeni vsi člani in članice. Dnevni red glasom drušvenih pravil. — Predsedstvo.

Ij Društvo »Skočac« vabi svoje člane, prijatelje in drugo občinstvo na jako zanimivo predavanje, ki se vrši danes v soboto, dne 13. t. m. v salonu »Pri levu«. — Predava gosp. profesor dr. Čadež o »tajnosti radijac«. — Začetek ob osmih in pol zvečer. Vstop prost.

Ij Delovanje ljubljanske policije. Lani 1922. leta je kaznovala ljubljanska policijska direkcija 3916 oseb, od katerih je plačalo 3586 strank denarnih glob v znesku 321.936 kron, od katere vsote so dobili ubožni zakladi ljubljanske občine 189.424 kron, občina Vič 12.872 K, občina Moste 12.872, občina Zg. Šiška 2780 K, in občina Moste 5540 K; državni blagajni je bilo nakazano od glob 117.276 kron, katere so plačale zaradi pijanosti stranke. Od oseb, katere je policija aretirala, je odsedelo policijski zapor 330 na policiji obsojenih oseb, od aretiranih strank so zaprli začasno v policijske zapore 1527 oseb. Orožnih listov je izstavila policijska direkcija 1057, dovoljenj za posest orožja pa 671. Prekoračenje policijske ure je dovolila policijska direkcija 394 strankam. Veselje in zabav je bilo policiji javljenih 686. V Ljubljani je bilo lani policiji javljenih 431 drušvenih zborovanj, 55 ljudskih shodov in 40 predavanj. Novih društev je bilo lani v Ljubljani ustanovljenih 56.

Ij Policijska kronika. Frančiška Zabavnik, katere je bila leta 1920 izgnana za dobo pet let iz ljubljanskega policijskega okoliša, tako ljubi Ljubljano, da se je 11. januarja 1923 zopet vrnila v prestolico Slovenije, misleč, da je policija že pozabila na njo, toda zmotila se je: precej so jo prišli in se bo morala pred sodiščem zagovarjati. Med tem, ko se je Zabavnikova mudila v Ljubljani, je že izvalila svoji prijateljici Zormanovi obleke v vrednosti 1500 kron.

Socialni vestnik.

s Na nemškem narašča število nezaposlenih. Berlinski urad za posredovanje del poroča vsaki dan o naraščanju nezaposlenosti na Nemškem. Časi, ko se na Nemškem delo veseposod na vsi protege, so minuli. Danes mora i nemška republika podpirati nezaposlene. Ker Nemci ne morejo a svojo nizko valuto kupovati sirovine, je nastala industrijska kriza, kar bo silno slabo vplivalo na nemške socialne odnošaje.

Narodno gledišče.

OPERA.

Sobota, 13. januarja: JENUFA. Red C.
Nedelja, 14. januarja: TRIPTYCHON. Izven.
Ponedeljek, 15. januarja: Zaprt.

DRAMA.

Sobota, 13. januarja: SVATBA KREČINSKEGA. Delavska predstava po nižanj cenah. Izven.
Nedelja, 14. januarja: PETERČKOVE POSLEDNJE SANJE. Ob treh popoldne. Izven.
ČUDEŽ SV. ANTONA in ČRNA DAMA IZ SONETOV. Ob osmih zvečer. Izven.
Ponedeljek, 15. januarja: LILIJOM. Red C.

Prosveta.

pr Almanah »Umetnost«. Peto leto že vrši ta almanah svojo kulturno nalogo s širjenjem znanja za našo umetnost, priobčujoč strokovne članke in reprodukcije. Naša javnost kakor tudi novinstvo so do sedaj podpirali to podjetje neutrudljivo Gjurica moralno in materialno, tako da se je mogla »Umetnost« vzdržati na površju polna 4 leta ter uspešno začeti in nadaljevati delo zbiranja novega materiala za zgodovino umetnosti med Srbi, Hrvati in Slovenci. 20. t. m. izide nova številka, ki bo posebno zanimiva. Priobčeno bo v njej mnogo zgodovinskega gradiva iz 16. do 19. veka. Slovenski umetniki iz prošlih dob bodo ča tno zastopani. Poleg tega bo objavljeno zanimivo gradivo iz stare srbske in hrvatske umetnosti. Mnogo bo tudi zanimiv pregled umetniških razstav v preteklem letu. S to številko je sprejela upravnški posel knjižarna Gj. Čelap, Zagreb, Medveščak 17. Stari in novi naročniki naj pošljejo svoja naročila na to adresu. Pošlila se samo po povzetju ali če je denar poslan vnaprej. I. številka stane 20 Din.

pr Uprava »Mentorja« naznanja, da »Mentor« izide šele koncem tega meseca. Naročniki naj blagohotno upoštevajo, da se ta zamuda ima pripisati nepremagljivim oviram tehničnega značaja.

pr Šest angleških povesti. Poslovenil Jan Baukart. V Mariboru 1922. Tisk Mariborske tiskarne. Str. 129. Cena 14, s poštnino 15 dinarjev. Naše prevodno slovstvo raste. Ni še veliko — saj v prošlosti, ko je bila redkanka dostopna vsem bi se založništvo ne izplačalo: slovenski prevod bi ne mogel konkurirati z nemškim kar se tiče cene. Danes so nemščini med nami leta šteta, znanje drugih jezikov sicer raste, a vendar bodo le redki, ki bodo mogli slediti tuji literaturi v originalu. Prav je zato, da dobimo v naš jezik remek-dela pisateljev in pesnikov, ki jih pozna kulturni svet. Pri izbiri pa moramo je misliti na naš narod: strupa, ki naj bi bil še tako umetniško serviran, ne jemljimo in ne nalivamo ga v čašo slovenske besede. Našemu ljudstvu takih knjig ne moremo priporočati. Baukart nam je prevedel v označeni knjigi dva Amerikanca Washingtona Irvinga in Edgarja Allan Poea ter Angleža Charlesa Dickens. Dve romantični zgodbi Irvingovi nam slikata življenje v Ameriki, tretja je priča iz srednjeveške Nemčije, obdelujoča motiv, ki ga pozna tudi naša narodna pesem. — Pošastni ženit. — Poe je zastopnik »Masko rdeče smrti« in »Sreem« — izdajalec, Dickens pa »Veterinarni senecami«. Kratke so te povesti, a zanimive: ob njih si že lahko vstvari sliko umetniškega snovanja teh zapadnjakov in uvod, ki ga je Baukart napisal, je čisto umesten, kot posamezne opombe, ki slede tekstu. Samo jezik, jezik!

Učiteljski vestnik.

Članom in članicam »Slovenske zveze« v vednost in ravnanje. Osrednji odbor ima v nedeljo popoldne ob 3. uri sejo, na kateri bo določil kandidate za volitve v višji šolski svet. Drugi teden jih objavimo v »Slovenec«. Z oddajo glasovnic se vam nič ne mudi. Lahko čakate do 12. ure 22. t. m., četudi vas bodo priganjali liberalni šolski voditelji. Nam je nerazumljivo, zakaj vsa ta naglica, ker se liberalnim kandidatom vendar ni bati, da bi ne bili izvoljeni, ko je splošno znano, da bode liberalno učiteljstvo volilo tako, kakor jim diktirajo v Ljubljani. Se kihniti si ne upajo drugače — pa bi volili! V torek in sredo

boste že lahko čitali v »Slovenec« imena naših kandidatov. Dotlej čakajte!

Dijaški vestnik.

d Jutri (v nedeljo) 14. t. m. se prične zopet akademika služba božja z običajnim desetminutnim govorom in sv. mašo. Vabljeni akademiki in izobraženi krogi!

Orlovski vestnik.

»Orele Ljubljana sv. Jakob. Člani v krojih se zbirajo v nedeljo točno ob 7. uri zjutraj v Sentjakovski prosveti. Enako narašča. Odhod k sv. maši 10 minut pred pol osmo uro. Po sv. maši odhod v telovadnico, potem razhod. Obvezno za vse člane.

Mladost I. 1923 (XVI. letnik) ima 5000 naročnikov (lani 2300) skoro v vseh krajih Slovenije, svobodne in neosvobodjene. Zanimajo se zanjo tudi inozemske katol. mladinske organizacije. Dr. Ivan Pregelj objavlja v vsaki številki eno poglavje svoje povesti »Virago vetric« iz življenja naše mladine. Krog sotrudnikov se je znatno razširil in Mladost postane letos bolj zanimiva in zajemljiva. Prinaša tudi slike iz orlovskega gibanja in pregledna poročila o mladinskem delovanju doma in v tujini. Kdor hoče razumeti, kaj razgiblje današnje mladino in kako se pripravlja bodoči rod za nastop v narodu in državi, ne more prezreti Mladosti, ki je glavni list naše najštevilnejše vsenarodne mladinske zveze. Po obliki je letos bolj preprosta, ima 16 strani na lepem papirju (trd ovitek ima le 1. št. za celo leto), zato pa je vsebinsko napredovala v zaželeni bolj poljudni smeri. Naroča se najprejtišeje pri najbližjem ori. odseku (30 Din letno) ali pa pri Upravi Mladosti, Ljudski dom v Ljubljani, ki daje tudi pojasnila glede inseratov. Kdor pomisli, kako cenj mladina inserate v svojem glasilu še v poznejši dobi, bo rad inseriral v njem.

Turistika in sport.

Goriška podružnica SPD vabi svoje člane na podružnični zbor, ki se vrši dne 19. t. m. ob 20. uri v Narodni kavarni. Dnevni red: Razpust podružnice Odbor.

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnije se kakor usnene!
Najbolje varstvo proti viagi i mrazu!

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Iskrmota: v mm	Lučnomet: v C	Relativna vlaga: v %	Nebo, vetrov	Barometar: v mm
11. 1. 21 h	731.1	37	0.7	dež	—
12. 1. 7 h	731.3	36	0.7	sneg	14.6
12. 1. 14 h	730.6	3	0.8	sneg sever	—

OSRAM ŽARNICE

kupuje in vporablja celi svet

Hlapca in dekle

IŠČEMO za manjše posestvo proti dobri plači in hrani ter preskrbi z obuvalom. Ponudbe z navedbo, koliko se zahteva plače, je poslati na naslov: LJUDSKA POSOJILNICA V GOR. LOGATCU.

Posojilo 250.000 Din

po 15 % obresti in intabulaciji IŠČE podjetje. — Ponudbe na upravnishvo »SLOVENC« pod: »250.000 Din.« 131

KUHARICA

dobra in varčna, dobi takoj mesto. — Vprašati: Dunajska cesta št. 36, prva leva vrata. 235

Sprejemem DEKLICO

revnih staršev ali siroto, staro 16 let, v pomoč gospodinjji, proti plačilu ali v lastno oskrbo. — Kje, pove upravništvo »Slovenca« pod št. 247.

ZANESLJIV MLADENIČ, krščanskih načel, praktičen za vse ali vsaj nekoliko mizarstva zmožen, dobi v Ljubljani takoj službo oskrbnika.

Naslov pove upravništvo lista pod št. 184

Strojnika in gaterista

Išče Parna žaga za takojšnji nastop. — Ponudbe pod: »A. Z. 164« na upravo lista.

BOMBAŽEVA PREDILNICA IN TRALNICA V TRZICU

sprejme za stabilne kotle izkusnega

KURJAČA.

Vaied stanovanjskih težkoč imajo neporočeni prednost. — Ponudbe direktno.

Dražba.

V zapuščino Franceta Gabrščka, župnika v Tomšlju, se bo dne 19. in 20. januarja 1923 ob 9. uri dopoldne prodajalo

NA JAVNI SODNI DRAŽBI spadajoče pohištvo, obleka, krma, pridelki, živina, vozovi in gospodarsko orodje. Okr. sodišče v Ljubljani, odd. VIII. dne 11. januarja 1923.

Šoloneobveznega DEČKA

poštenih staršev, sprejmemo kot TEKALCA (Laufbursch)

Predpogoj: poštenost in pridnost. Zglasiti se je: Elektrotrvdka A. VERBAJS, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej).

Iščem prvo moč

za takojšnji nastop v trgovino z mesanim blagom. — FRANJO DROBNIC, Laško. Hrana, stanovanje in perilo v hiši.

čevljarskega vajenca

ki se je že nekoliko časa učil čevljarske obrti, sprejemem takoj. — FRANC ŠIFRER, čevljar, ŠKOFJA LOKA.

Iščem slov. prevod Stenkevčevega dela:

»2 ognjem in mečem«, staro, ilustrovano izdanje Matice Slovenske, v dveh zvezkih. — Ponudbe z navedbo cene: Profesor PRICA, Beograd, Krunska 34.

SKLADIŠČE

v izmeri 80—120 m², če mogoče s hlevom, iščem v najem eventualno v zakup DVORIŠČE, kjer bi se moglo sezidati skladišče. Kupim tudi za skladiščno stavbo primerno parcelo. Ponudbe pod: »Zračno skladišče« na Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3/l.

Modni salon Kristina Stadler.

SV. PETRA CESTA ŠTEV. 23/L. priporoča svojo bogato zalogo damskih KLOBUKOV po najnižji ceni. SLAMNIKI se sprejemajo v preoblikovanje in moderniziranje z 20. febr., na kar se p. n. občinstvo že sedaj opozarja!

OPRAVA

in garnitura za gosposko sobo, velik lestenec in nekaj druge oprave, je na prodaj pri Josipu TRIBUČ na Glincih 37, vsak delavnik od 1.—2. ali od 5.—7. pop.

3000 kilogramov dobre goveje KRME

naprodaj. Kje, povedo na Izanski cesti 9.

Naprodaj je pritlična hiša

lahko s celo opravo, z vrtom. Sedaj se nahaja v njej vrvarska obrt. Kupcu takoj stanovanje na razpolago. — Izanska cesta številka 11.

Tri SPALNICE

dve hrastovi, eno smrekova, in par kuhinjskih kredenc proda Jožef KURNIK, mizar, Zgornja Šiška št. 51.

Kovaški MEH

dobro ohranjen. PRODAJ. — VALENTIN JAKOPIČ, JEZICA št. 59.

Naprodaj je kakih 100 m² HLODOV (krljev)

borovega in hrastovega lesa. Dam tudi žagati v poljubni debelini, na željo postavim tudi na kolodvor. — Več povedo v Zgornji Šiški št. 7. 246

Novo stanovanje

v bližini drž. kolodvora v Šiški, oddam s 1. aprilom. Prednost imajo oni, ki lahko plačajo najemnino več let naprej. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 245.

Prodaj HIŠO

z veliko delavnico, pripravno za vsako obrt, ob glavni cesti. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 244.

Prodaj dve odeji

(koltra), še nič rabljena, dobro blago. — Naslov pri upravi lista pod št. 249.

Vreče rabl ene

dobro ohranjene, kupim — JOS. BAH. VEC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 7.

Suho, bukovno ogelje

kupim vsako množino. — Ludovik Heršič, Ljubljana, na Friskovcu.

Soliden gospod ISČE

meblovano S O B O. Plača dobro. — Ponudbe pod: »PLAČA DOBRO« na Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 186

Inserirajte v »Slovenec«!

Sprejemem nekaj boljših gospodov na dobro hrano. Naslov pri upravi pod št. 226.

ERMAN & ARHAR

mizarstvo, št. Vid nad Ljubljano št. 4 ima naprodaj po nizki ceni

3 spalne oprave.

CEMENTNO STREŠNO OPEKO izdelano iz prvovrstnega Splitskega cementa in čistega ostrega peska, ima naprodaj PETER LACKNER, G. Mozelj. Kočevje. 169

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarje.)

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30.

KLEPARJI:

Remžgor & Smerkol, Florijanska ul. 13. Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, koflarjev in krovcev v Ljubljani, Kolodvorska ulica števil 23.

Korn T., Poljanska cesta števil 8.

KLOBUKE IN TELOV. POTREBŠČINE:

Kunovar Ivan, Stari trg števil 10.

KONFEKCIJSKA TRGOVINA:

Olup Josip, Pod Trančo.

MEHANIČNA DELAVNICA.

Pisalne, računske, razmnoževalne in druge pisarne, stroje popravila in prenavlja Ludovik Baraga, Selenburgova ul. 6/1

PARNA PEKARNA:

con Schreyer nasl. Jakob Kavčič, Gradisce števil 5.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:

Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje števil 2.

SPEDIČIJSKA PODJETJA:

»Orient« d. d., Sodna ulica 3, Tel. 465. Ranzinger R., Cesta na juž. železn. 7-9.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:

Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:

Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:

Eriavec & Turk pri »Zlati lopati«, Valvazorjev trg števil 7.

ZALOGA POHISTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta števil 17.

največja izbira različnih pletenin, majic, nogavic in rokavic pri tvrdki:

A. & E. Skaberné Ljubljana Mestni trg 10

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ulica 20.

se priporoča za vsa v to stroko spada oča dela.

Več kanarčkov in kanarink

je naprodaj. — Več povedo: Zelena jama števil 124, L. nadstr., desno. 175

350 m POCINKANE CEVI, v velikosti 1/4 in 200 m POCINKANE CEVI, 1 cola svetlobe,

naprodaj po nizki ceni.

FRAN PEZDIR, BREZOVICA 27.

Cunard Line

Najbrži parobrodi svijeta. Izravni putnički tovarni i ekspres saobraćaj od

Hamburga in Cherbourga za

Ameriko in Canada

4 dimnjaka, 51/2 dana Vlastite kabine, za putnike III. razreda. Putnike prate iskusi činovnici do juke ukrcanja, te im putni pruže u svakom pogledu dragovoljno svaku pomoć. Uputstva daje:

CUNARD LINE

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Jugoslavenska banka d. d. Zagreb

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Ljubljana. Brojovni naslov: »Cunard«

PERILO

za dame, gospode in otroke po zmernih cenah pri

A. SINKOVIC nasl. K. SOSS Ljubljana, Mestni trg števil 19

VELIKA ZALOGA klobukov in slamnikov se dobi pri

Franc Cerar

lovmar v Slobu, pošla Domžale. Prevzemajo se tudi stari

klobuki in slamniki v po-pravilo pri KOVACEVIC

i TRŠAN v LJUBLJANI.

Prešernova ulica števil 5.

Sprejemanje v sredo.

Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

„Vesna“

Brata Pohlin in drug,

TVORNICA VLASNIC, RINČIC

in KLJUKIC za ČEVLJE,

LJUBLJANA I, poštni predal 126

sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki množini izvršujejo. — Zahtevajte cenik in vzorce. Pri večjih naročilih popust.

Vsakovrstne vožnje

sprejme po najnižji ceni

tvrdka Josip in Rajko Turk

Ljubljana, Vidovdanska (Radetsega) c. 3.

Arhitekt in mestni stavbenik

Viljem TREO

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10.

Telef. inter. št. 103. Ustanov. leta 1850

se priporoča za zgradbe vseh vrst

ter izvršuje načrte in proračune.

Cenj. občinstvu priporočam svetovno

znane šivalne stroje

GRITZNER

v vseh opremljajo za rodbinske in obrtno rabo ter vse posamezne dele, olje, igle za vse sisteme. Edino le pri

JOSIP PETELINC,

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v voženju brezplačen. Isto tam galanterije, krajce, kravate, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, gumbi, žlice, noži. Na veliko in malo. Večletna garancija. Cene najnižje.

Kostanjev les

deske in tesan les

kupuje po ugodnih cenah ter

prosi pismene ponudbe

ERNEST MARINC

Celje, Kapucinska ulica 3

prve vrste

novo blago

popolno sreča

dobiva se povsod

i. hrv. tvrnica salama,

suhega mesa in masti

M. Gavrilović

stani 4. d. Petrijaja

Glavno zastopstvo

za Slovenijo

R. Bunc in drug

Ljubljana

Celje - Maribor

Kino Matica

Dvorana Filharmonične družbe
Kongresni trg

Otvoritev v nedeljo, dne 14. januarja 1923

Last Jugoslovanske Matice

Kr. Holandski Lloyd

Redni brzi poštni parniki od

Amsterdama in Cherbourga

za Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo,

in Buenos Aires.

Vsa potrebna pojasnila daje

Kr. Holandski Lloyd. Glavni

zastopnik za Jugoslavijo:

Jugoslavenska banka

Zagreb, B. cesta 33.

Brojovni naslov: »Reallloyd«

Zagreb. — Telefoni: 24-85.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča se za zalego

dežnikov in solčnikov

in sprohajalnih palic.

Vse pravila tuče in solčnikov

Dr. ing. MIROSLAV KASAL

Oblastveno pooverjeni stavitelj hiš in mestni stavbenik

LJUBLJANA, G. AD ŠČE 13.

Stavbeno podjetje in

tehniška pisarna za

betonske, železobeton-

ske in vodne

zgradbe, arhitekturo

ter vsakovrstne visoke

stavbe.

Izvršitev - Projektiranje!

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča se za zalego

dežnikov in solčnikov

in sprohajalnih palic.

Vse pravila tuče in solčnikov

Dr. ing. MIROSLAV KASAL

Oblastveno pooverjeni stavitelj hiš in mestni stavbenik

LJUBLJANA, G. AD ŠČE 13.

Stavbeno podjetje in

tehniška pisarna za

betonske, železobeton-

ske in vodne

zgradbe, arhitekturo

ter vsakovrstne visoke

stavbe.

Izvršitev - Projektiranje!

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča se za zalego

dežnikov in solčnikov

in sprohajalnih palic.

Vse pravila tuče in solčnikov

Dr. ing. MIROSLAV KASAL

Oblastveno pooverjeni stavitelj hiš in mestni stavbenik

LJUBLJANA, G. AD ŠČE 13.

Stavbeno podjetje in

tehniška pisarna za

betonske, železobeton-

ske in vodne

zgradbe, arhitekturo

ter vsakovrstne visoke

stavbe.

Izvršitev - Projektiranje!

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča se za zalego

dežnikov in solčnikov

in sprohajalnih palic.

Vse pravila tuče in solčnikov

Dr. ing. MIROSLAV KASAL

Oblastveno pooverjeni stavitelj hiš in mestni stavbenik

LJUBLJANA, G. AD ŠČE 13.

Popolnoma varno naložite svoj denar v
VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,

poletni l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela »UNION«.

Hranilne vloge se obrestujejo po 6% brez odbitka rentnega in invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po 5 1/2%.

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po 6 1/2%.

Večji zneski se obrestujejo po dogovoru.

Klaviroje

pianina, harmonije, (tudi igrane) na obroke in posodo. — Največja izbira v Jugoslaviji. Velikanska zaloga vseh glasnih instrumentov, strun in muzikalij na debelo in drobno. — Altonz Breznik, b. uč. Glasb. Mat., Ljubljana, Kongresni trg 15

Kuharico in sobarico

išče rodbina treh članov v Beogradu. Kuharica mora biti srednje starosti, popolnoma večja tuje kuhinje in z daljšo prakso v večjih gospodinjstvih. Plača za kuharico do 2000 K, za sobarico do 1200 kron. Zahtevajo se dobra spričevala. — Javiti se je osebno 15. t. m. pri g. S. USKOKOVIĆU, hotel UNION od pol 9. do pol 10. ure dop. in od 3. do 4. ure popoldne.

MARASKINO MORPURGO

Čašica tega delikatnega LIKERA je nepopisen užitek!

Priporočamo: COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge iz-

brane likerje, žganja, ekstrakcije in sirupe.

PRVA ODLIKOVANA DALMATINSKA PARNA DESTILACIJA

V. MORPURGO, Split.

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovenova ulica št. 9.

Dobrim krojaškim mojstrom oddam na dom
konfekcijsko šivanje
damskih oblek.

Ponudbe na »Elite«, Ljubljana, Prešernova ulica 9.

Potniki v Ameriko pozor!

United American Lines Inc.

prevaža potnike z najnovejšimi brzoparniki preko:
Hamburga—Southamptona in Cherbourga v New-York.

Vozne liste ter vsa potrebna pojasnila izdaja:

Simon Kmetec

zastopnik za Slovenijo

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

Najboljši so pravi AMERIKANSKI in angleški

SINGER-šivalni stroji

Singer-igle in nadomestni deli.

LASTNA MEHANIČNA DELAVNICA

Singer-olje sukanec svila itd.

PRODAJA NA OBROKE

— Singer-šivalni stroji Bourne & Co New York —

CENTRALA za kraljevino SHS Zagreb, Maruličeva 5. — Podružnice:

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 3,

Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod n/S, Su-

botica, Novi Sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrov-

nik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veleš, Bitolj, Kragu-

jevac, Zaječar i Stip. — Zastopstva so v vseh večjih krajih.